

STUDIEGIDS

agapebelgium
BODY MIND & SPIRIT

4-JARIGE OPLEIDING
**DANS- &
BEWEGINGS
THERAPIE**

SPECIALISATIERICHTING VAN 'GEÏNTEGREERD LICHAAMSGERICHT WERKEN IN (PSYCHO)THERAPIE'

Beste lezer

Met fierheid bieden wij jou deze studiegids aan. In deze uitgebreide gids vind je een beschrijving van de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie, aangeboden door het opleidingsinstituut 'AgapeBelgium'.

Naast een inhoudelijke beschrijving van de opleiding vind je in deze gids ook algemene informatie over de organisatie van AgapeBelgium en verdere richtlijnen met betrekking tot de opleiding.

De aangeboden opleiding is met de grootste zorg samengesteld en getoetst aan de verwachtingen in het werkveld. Wij zijn fier dat we je kennis kunnen laten maken met een heel deskundig trainersteam dat bestaat uit docenten die met een groot enthousiasme en verantwoordelijkheidsgevoel hun kennis en vaardigheden wensen te delen.

Als student zal je verwelkomd worden in een huis waar lichaamsgericht psychotherapeutisch werk sinds zijn ontstaan in 1986 een centrale plaats heeft ingenomen. AgapeBelgium is gegroeid tot een toonaangevend opleidingsinstituut, zowel nationaal als internationaal, waar zowel organisatorisch als inhoudelijk steeds gestreefd wordt naar integriteit, kwaliteit en deskundigheid.

Alle studenten worden geacht op de hoogte te zijn van de informatie en regelingen met betrekking tot de opleiding zoals deze in de studiegids vermeld staan, en ook van wijzigingen en aanvullingen die via de studentensite bekend gemaakt worden. Deze studiegids biedt je een inkijk in hoe de opleiding voor jou wordt georganiseerd, wat de opleiding inhoudt en waar jij als student rekening mee dient te houden.

Wij wensen dat deze studiegids een helderheid en enthousiasme mag wakker maken bij jou.

Alvast bedankt voor je interesse,
Namens het hele trainersteam

Niek Ghekiere en Stephanie de Bruijckere
Opleidingscoördinatoren
Managing partners AgapeBelgium

Inhoudsopgave

Psychotherapie en het lichaam	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Opgeleid worden in geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
De opleiding en haar specialisaties	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
De dans- en bewegingstherapie binnen geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie.....	15
De structuur van de 4-jarige opleiding	19
'De bedding': het eerste jaar van de opleiding. De voorbereiding op	26
De modules binnen de opleiding LPT met specialisatie in dans- en bewegingstherapie:	37
Opleidingsjaar 2 -4.....	37
Eigenschappen van de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie.....	59
Inschrijven en studiekosten	62
Kwaliteit	71
Missie AgapeBelgium.....	79
Visie binnen Agapebelgium.....	81
Eerbetoon aan de pioniers	83

Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie

In deze studiegids introduceren we je graag in de wereld van de dans- en bewegingstherapie als specialisatie binnen de geïntegreerde lichaamsgerichte(psycho)therapie. Nadat we de verhouding die het geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie inneemt ten aanzien van de wettelijke omkadering die bestaat over psychotherapie, hebben beschreven, nemen we je mee in doorheen de dimensies van deze opleiding.

Geïntegreerd lichaamsgericht werken in de (psycho)therapie is een unieke discipline die zich richt op wetenschappelijke inzichten, therapeutische attitudes, en veel meer. In deze context is de opleiding 'Geïntegreerd Lichaamsgericht Werken in (Psycho)therapie' ontstaan.

Deze gids biedt een overzicht van hoe de opleiding is vormgegeven, welke vakken je zult volgen, en wie betrokken zijn bij jouw leerproces. We zijn enthousiast dat je deze gids leest, een teken van de groeiende erkenning voor dit pionierswerk. Dankzij de vele voorgangers – gepassioneerde en bekwame therapeuten en onderzoekers – die de moed hadden om de mens niet alleen in zijn denken, voelen, en handelen te begeleiden, maar ook als een belichaamd wezen te zien, kunnen wij voortbouwen op een holistisch mensbeeld.

In onze opleiding staat de mens centraal in zijn totale zijn: denken, voelen, handelen, en inspiratie komen samen in de manier waarop ze worden belichaamd. We erkennen dat dit een continue, gelaagde, en opbouwende ontwikkeling is, die zich in het leven ontvouwt. Of het nu in de dalen of op de pieken van het leven is, het is onze overtuiging dat het menselijk bestaan ten volle beleefd moet worden – ademend, bewegend, en in verbinding.

Dank voor jouw interesse,

Namens het hele team van bijzondere trainers

Niek Ghekiere en Stephanie de Bruijckere

Opleidingscoördinatoren en trainers

Wat is psychotherapie?*

De Belgische beroepsvereniging voor wetenschappelijk onderbouwde psychotherapie (BWP Psychotherapie, 2021) citeert uit de wet dat “psychotherapie een bijzondere behandelingsvorm is waarin men op een consistente en systematische wijze een samenhangend geheel van psychologische middelen (interventies) hanteert, die geworteld zijn binnen een psychologisch wetenschappelijk referentiekader en waarbij interdisciplinaire samenwerking is vereist.” (definitie huidig wetgevend kader, BWP, 2021). Hierbij bestaan er verschillende rijke psychotherapeutische stromingen of referentiekaders waardoor er een divers psychotherapeutisch aanbod bestaat.

Wat is het doel van psychotherapie?

Naast het aanbieden van een ondersteunende relatie wenst psychotherapie veranderingen teweeg te brengen in niet-helpende patronen van denken, voelen en handelen of patronen die schadelijk zijn voor de persoon en/of zijn omgeving.

Hoe werkt een psychotherapeut?

De psychotherapeut heeft meer gevorderde expertise om veranderingsprocessen op gang te brengen en te begeleiden dan de klinisch psycholoog/orthopedagoog of arts zonder dergelijke bijkomende opleiding. Hierbij zijn verschillende werkvormen mogelijk, afhankelijk van de nood en vraag van de persoon die hulp zoekt. Een psychotherapeutische behandelaar gaat systematisch en consistent te werk. De psychotherapeutisch behandelaar werkt in de regel niet enkel probleemoplossend of adviserend, maar zoekt samen met de cliënt naar de betekenis van de klachten. De patiënt wordt uitgedaagd en geprikkeld om nieuwsgierig te worden om zichzelf beter te begrijpen en om zich medeverantwoordelijk te voelen voor zijn eigen proces. De behandeldoelen kunnen hierbij ook gaandeweg wijzigen naarmate het proces zich ontwikkelt.

De persoon van de psychotherapeut

De persoon van de behandelaar vormt een cruciaal instrument in de psychotherapeutische praktijk. De diepgaande reflectie over eigen waarden, noden, blinde vlekken alsook over complicaties en grensoverschrijdingen hoort bij de competenties van de psychotherapeut. Super- en intervisie en leertherapie vormen hiertoe onontbeerlijke instrumenten.

Psychotherapeut worden

Psychotherapeutische zorg is een vorm van behandeling binnen de geestelijke gezondheidszorg die enkel uitgevoerd kan worden door hiertoe gekwalificeerde professionals. Dit zijn personen die na een basisopleiding tot klinisch psycholoog/orthopedagoog of arts een bijkomende psychotherapie-opleiding volgden en hierbij twee jaar gesuperviseerde praktijk hebben doorlopen. Er zijn overgangsmaatregelen voorzien voor professionals die een andere vooropleiding hebben en zich gespecialiseerd hebben in de psychotherapie.

*Meer informatie zal je vinden op de website

<https://www.bwpsychotherapie.be/psychotherapie/wat-is-psychotherapie>. Bovenstaande tekst werd geschreven op basis van deze bron.

De titel 'psychotherapeut'

De titel 'psychotherapeut' is in België bij wet voorbehouden aan deze professionals die voldoen aan specifieke criteria (wet op de geestelijke gezondheidszorgberoepen, FOD VVVL, 2016). Dit heeft tot gevolg dat de student in de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie niet automatisch de titel psychotherapeut draagt na het voltooien van deze opleiding. Dit kan enkel als de student voldoet aan de wettelijk beschreven criteria. De opleiding in geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie die wij aanbieden, heeft de belangrijke doelstelling om deskundige gezondheidswerkers verder te instrueren en te inspireren in het waarderen van en het werken met het lichaam in psychotherapie, in therapie en in coaching.

Wat is geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie?

Geïntegreerd lichaamsgerichte (psycho)therapie is geworteld in de rijke wetenschappelijke kennis en methodes die het verfijnd ervaringsgerichte lichaamswerk gemeenschappelijk hebben en gecapteerd worden onder de lichaamsgerichte (psycho)therapie.

Historisch kan lichaamsgerichte (psycho)therapie gezien worden als een stroming met een rijke geschiedenis en brede wortels in de psychoanalyse, psychodynamische en humanistische psychologie, naast dans- en bewegingstherapieën en diverse hands-on lichaamsmethodes. Heel wat vormen van lichaamsgerichte (psycho)therapie werden tijdens de Human Potential Movement uit de jaren '60 en '70 ook beïnvloed door holistische levensvisies, oosterse filosofieën, meditatieve praktijken en yoga.

Methodologisch staat lichaamsgerichte (psycho)therapie als paraplueterm voor diverse methodes die werken met het lichaam als een toegangspoort tot de binnen-, belevings- en relationele wereld van de patiënt en dit vanuit een psychotherapeutisch kader. Lichaamsgerichte psychotherapeutische methodes delen daarbij een holistische en hiërarchische (holarchisch), gelaagde visie op de ontwikkeling van het zelf, inclusief de daarmee samenhangende onlosmakelijke verweving tussen het fysieke, het lichamelijke, het mentale veld, het niveau van ziel en geest en dit ingebed in een diepe verbondenheid tussen mens, omgeving en kosmos¹.

Een professional die geïntegreerd lichaamsgericht werkt in een (psycho)therapeutische context, zal het gelaagde en/of het gepantserde lichaam aanwenden om toegang te krijgen tot de binnen- en de belevingswereld van het individu. Door ontwikkelingsdynamisch of 'gelaagd' te leren kijken naar en doordenken van het individu, diens hulpvraag en lichaam, zal de lichaamsgericht (psycho)therapeut gemakkelijker het proces en de ontwikkelingen van de cliënt kunnen beschrijven, ondersteunen en begeleiden. Naast het verhalend werken, zal de professional die geïntegreerd werkt met lichaam in (psycho)therapie, de kennis en de technieken beheersen om doeltreffend te werken met aanraking en diep weefselwerk (hands-on lichaamswerk) en/of vanuit beweging of dans (hands-of lichaamswerk) en/of ademwerk of klank en geeft hij ruimte tot het werken met spreken, verbeelden, verhalen en (creatieve) expressie.

---

¹ In hun overzichtswerk karakteriseren Marlock en Weiss (2015a,b) LPT als een overkoepelende term voor diverse methodes, aan de hand van een interessant raster met zes assen: (1) behandeling versus fenomenologisch leren, (2) energetisch lichaam versus het wetende lichaam, (3) analytisch-inzichtig versus functioneel-ontwikkelingsgericht, (4) focus op non-verbale processen versus dialogische relatie, (5) aanraken versus geen aanraking en (6) regressie versus werken in het hier-en-nu.

Wat is het doel van geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie?

Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie dient er -in haar algemeenheid- toe te leiden dat de cliënt op een verbindende, zingevende en opbouwende manier anders leert denken, voelen en handelen. Geïntegreerd lichaamsgericht werken in een (psycho)therapeutische context geeft de cliënt de mogelijkheid te ontdekken hoe lijfelijk opgeslagen patronen zich 'cognitief, affectief, imaginatief, sensorisch, motorisch of vegetatief uitdrukken' (Calsius, 2021).

Met 'uitdrukken' wordt bedoeld hoe een lichamelijke spanning een lichamelijke uitdrukking kan zijn van een onbewust verdrongen persoonlijk emotioneel complex. De lichaamsgerichte psychotherapeut zal de cliënt helpen of faciliteren om de ervaringen waar de cliënt zich bewust van wordt, uit te drukken. Dit is een essentieel onderdeel en kenmerk van het lichaamsgericht psychotherapeutisch proces. Het helpt de cliënt genuanceerder de samenhang tussen lichaam en geest te begrijpen en de psychosomatische wisselwerking te herstellen.

Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie

Binnen het geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie staat het verbaliseren ten dienste van het lichaamsgerichte ervaringswerk. De accepterende, empathische en authentieke houding van de therapeut voedt de therapeutische relatie en dit zal ook blijken in de manier waarop de therapeut luistert naar en spreekt tot de cliënt. De therapeut begeleidt de cliënt in het maken van contact met zijn of haar lichaam.

De lichamelijke sensaties die de cliënt waarneemt, vormen in vele gevallen een eerste stap om in de diepte lichaamsgericht (psycho)therapeutisch te werken. Met de metafoor in de diepte werken, wordt bedoeld dat de behandelaar specifieke oefeningen aan kan bieden die een antwoord geven op het werken met en het verwerken van de sensaties die een cliënt opmerkt bij de verkenning van bijvoorbeeld een specifieke klacht. De technieken waar de lichaamsgericht therapeut dan mee werkt kunnen hands-on of hands-off technieken zoals ademhaling, beweging en stemexpressie zijn.

De geïntegreerd lichaamsgericht (psycho)therapeut

De professional die werkt met geïntegreerd lichaamsgericht in (psycho)therapie is een deskundige die blijft investeren in zelfonderzoek en de relatie met zijn of haar lichaam centraal houdt in zijn/haar leven. De diepgaande reflectie over eigen waarden, noden, blinde vlekken en beperkende patronen zijn psychosomatisch en somato-psychisch onderzocht.

Hij of zij kent de lichaamsgerichte methodes grondig en heeft deze aan den lijve ervaren en geëxploreerd in een leertherapeutisch proces. De therapeut beschikt over kennis die gegrond is in de psychologische, psychotherapeutische, filosofische en levensbeschouwelijke wetenschappen. Daarnaast heeft de lichaamsgericht psychotherapeut een grondige kennis uit biologische- en breinwetenschappelijke veldomains.

Hoe verhoudt geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie zich tot psychotherapie en therapie?

Kenmerkend voor het geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie is dat zowel het lichaam als de geest systematisch worden betrokken bij de behandeling. Hierbij wordt continu gefocust op zowel structurele als procesmatige veranderingen binnen de gehele psychosomatische dimensie (naar Geuter, 2015a,b; Heller, 2012).

Verder onderscheidt geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie zich van gespreksgeoriënteerde psychotherapieën in het hanteren van een scala aan lichaamsgeoriënteerde interventies. Deze zijn expliciet gericht op een betekenis-verlenend en bewustwordingsproces gericht op mentale, emotionele, gedragsmatige, lichamelijke als spirituele dimensies van de hulpvraag (Marlock & Weiss, 2015a). Deze lichaamsgerichte technieken kunnen zowel hands-on als hands-off van aard zijn en vormen samen 'geïntegreerd lichaamswerk' binnen de lichaamsgerichte psychotherapie (Calsius, 2017). Het 'aanraken en bewegen' vormt samen met 'expressie en spreken' één van de pijlers waarmee lichaamsgerichte psychotherapeuten aan de slag gaan. Het therapeutisch proces in de lichaamsgerichte psychotherapie beweegt zich dan ook voortdurend tussen deze vier aanknopingen waarbij lijfelijk opgeslagen patronen zich "cognitief, affectief, imaginatief, sensorisch, motorisch of vegetatief uitdrukken tijdens therapie" (Geuter, 2015b)².

Het belangrijkste verschil tussen geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie en somatisch-educatieve methodes, is dat de eerste een klinisch psychologisch-psychotherapeutisch kader respecteert. Bovendien onderscheidt geïntegreerd lichaamswerk zich duidelijk van wat vaak 'bodywork' wordt genoemd, omdat geïntegreerd lichaamswerk een psychotherapeutisch kader hanteert en werkt met lichaamsbewustwording en -beleving.

Mede gesteund door wetenschappelijke ontwikkelingen en ontdekkingen binnen vakdomeinen zoals psychologie en neurowetenschappen, zorgden evoluties binnen het ruime veld van de lichaamsgerichte (psycho)therapieën zelf er de laatste decennia voor dat tegenstellingen en verschillen tussen de diverse scholen of benaderingen geleidelijk omgebogen werden naar een meer gedeelde grond waardoor het tegenwoordig alvast makkelijker is om geïntegreerde lichaamsgerichte (psycho)therapie te definiëren (Calsius, 2024).

Net omdat de verschillen steeds kleiner worden, is het gemakkelijker om het onderscheid tussen verschillende scholen te benaderen door de methodes die gehanteerd worden.

---

² Experiential Bodywork® of EBW® behelst zoals gezegd een werkkader voor geïntegreerd lichaamswerk en is dus geen nieuwe therapie. Het wil een transdisciplinaire kapstok bieden om anders te leren kijken naar en denken over het lichaam zoals dit kan verschijnen in het therapeutisch proces. Eén van de specifieke kenmerken van EBW® is dan ook het ontwikkelingsdynamisch doordenken van het lichaam wat praktisch vertaald wordt naar werken met het gelaagde of het gepantserde lichaam als toegangspoort tot de belevingswereld.

Beroepsmogelijkheden

Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie kan je gemakkelijk integreren in een bestaande praktijk van therapie, psychotherapie of kinesitherapie. Daarnaast zien we een grote interesse van deskundige ‘menschwerkers’ die op zelfstandige basis of vanuit een geïnstitutionaliseerde klinische setting de opleiding volgen. Zowel groeps- als individuele therapie, maar ook relatietherapie zijn courante vormen.

Ook vanuit het bedrijfsleven is er een toenemende interesse in lichaamsgerichte psychotherapeuten. In het kader van human resources, depressie- en burn-out-preventie, maar ook in de vaardigheden die ‘people managers’ nodig hebben, kan een lichaamsgericht psychotherapeut geconsulteerd worden.

Opgeleid worden in geïntegreerd
lichaamsgericht werken in
(psycho)therapie binnen AgapeBelgium:
een keuze uit 2 specialisaties

Opgeleid worden in geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie

De opleiding is gebouwd op 3 pijlers: gespecialiseerde theoretische concepten, geïjkte lichaamsgerichte therapeutische methodes en klinische toepassingen van lichaamsgericht (psycho)therapeutisch werken. Tijdens de opleiding investeer je als lichaamsgericht psychotherapeut i.o. in jouw eigen professionele ontwikkeling via supervisie, interventie en leertherapie met een bijzondere aandacht voor de relatie met het eigen lichaam. De lichaamsgerichte psychotherapeutische behandelvormen die worden aangeleerd zijn m.a.w. verankerd in wetenschappelijke en theoretische kaders.

Alle specialisaties die wij binnen de opleiding geïntegreerd lichaamsgerichte werken in (psycho)therapie, vertrekken vanuit een zelfde theoretische basis en '(psycho)therapeutische vaardigheden-kader'. Op deze funderingen worden de methodieken uitgerold met hun specifieke methodes.

Parallel aan deze contactmomenten wordt van elke student een leertherapeutisch traject alsook supervisie verwacht wanneer deze student lichaamsgericht (psycho)therapeutisch zal werken, bvb tijdens stage. De opleiding zal het ontwikkelingsportfolio, waar de student haar kennis, ervaringen en deskundigheid aantoonbaar maakt, als 'eindproduct' beoordelen om het afstuderen mogelijk te maken.

2 specialisatierichtingen binnen de opleiding

Het is respectvol om verschillende scholen die het geïntegreerd lichaamsgericht werken binnen de (psycho)therapie verkiezen, te erkennen. AgapeBelgium biedt de student de mogelijkheid om te kiezen tussen twee specifieke benaderingen die zich onderscheiden van elkaar in hun methodes én hun specifieke benadering van klachten. Deze twee benaderingen worden binnen AgapeBelgium aangeboden als specialisaties die beide geïntegreerd lichaamsgericht werken centraal zetten.

De eerste school, die van de Dans- en Bewegingstherapie, specialiseert studenten in werkmethodes die voornamelijk met elkaar verbonden zijn door hun nadruk op procesgerichte kenmerken binnen belichaamde benaderingen van psychotherapie. Deze methoden komen we hoofdzakelijk tegen in dans- en bewegingstherapeutische methodes en je zal deze binnen de specialisatie 'dans- en bewegingstherapie' aangeleerd krijgen.

De tweede school met de naam 'geïntegreerd lichaamsgericht werken (GLW) in (psycho)therapie, richt zich op de specialisatie in belichaamde trauma-geladen psychotherapie. Deze opleiding bundelt methodes die zich uitstekend lenen om het 'gespannen', het 'getraumatiseerde' en het 'gepantserde' lichaam in de psychotherapie te benaderen.

Beide scholen delen een gemeenschappelijk theoretisch kader, waarin de menselijke ontwikkeling vanuit een ontwikkelingsdynamisch perspectief wordt benaderd. Dit verklaart ook onze de motivatie om studenten van zowel de specialisatie dans- en bewegingstherapie als de specialisatie geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie gezamenlijke modules te laten volgen.

De opleiding met haar scholen in overzicht

Jaar 1: De Bedding

- De bedding van lichaamsgericht psychotherapeutisch werken

Jaar 2: Essenties

- Dans- en bewegingstherapeutische methodes
- OF
- Geïntegreerd lichaamsgerichte therapeutische methodes

Jaar 3: Verdieping

- Dans- en bewegingstherapeutische methodes
- OF
- Geïntegreerd lichaamsgerichte therapeutische methodes

Jaar 4: Specialisaties

De vier jaar in overzicht met specialisaties

Onderstaand schema geeft jou alvast een inzicht in de vierjarige opleiding. De uitwerkingen van opleidingsjaren 2, 3 en 4 met specialisatie in lichaamsgericht werken in (psycho)therapie worden verder in deze studiegids beschreven. De modules die ingekleurd zijn, zijn modules waar de 2 specialisaties samen les krijgen.

Opleidingsjaar 1 'bedding'	De bedding van lichaamsgericht (psycho)therapeutisch werken (voor gedetailleerd lesoverzicht, zie verder)	
	↓	↓
	Specialisatie dans- en bewegings(psycho)therapie	Specialisatie Geïntegreerd lichaamsgericht werken (GLW) in (psycho)therapie
Opleidingsjaar 2 'essenties'	Fundamenten van LPT advanced 1	Fundamenten van LPT advanced 1
	Creative processen & positieve psychologie	GLW: Bio-energetica en spanningsontladende oefening
	Fundamenten van LPT advanced 2	Fundamenten van LPT advanced 2
	Sound, movement & touch Groepssupervisie	GLW: pantserwerk Groepssupervisie
Opleidingsjaar 3 'verdieping'	Trauma-bewust handelen LPT	Trauma-bewust handelen LPT
	Authentic Movement LBMS & Chace Portfoliopresentaties	GLW: Ademtherapie GLW: Karakterstijlen Portfoliopresentaties
	Proceswerk in DBT Bartenieff Fundamentals Positieve psychologie en creatieve processen Sound, movement & touch	GLW: Fasciawerk en focussing GLW: Proceswerk Klin. Ther. Integratiedagen GLW: Karakterstijlen
	Van anamnese tot behandeling Authentic Movement LBMS LBMS en procesmatig werken Portfoliopresentaties	Van anamnese tot behandeling GLW: Bio-energetica en spanningsontladende oefening GLW: Karakterstijlen GLW: Ademtherapie Portfoliopresentaties
Opleidingsjaar 4 'specialisaties'	Fundamenten van LPT Capita selecta	Fundamenten van LPT Capita selecta
	Groepsdynamisch werken	Groepsdynamisch werken
	Werken met kinderen en jongeren	Werken met kinderen en jongeren
	Groepssupervisie Authentic Movement 'in depth' LBMS 'in depth'	Groepssupervisie GLW: Ademtherapie GLW: Bio-energetica en spanningsontladende oefening
	Schaduw, integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding	Schaduw, integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding

De opleiding met haar specialisaties in contacturen

Naast een eerste jaar 'de bedding' bestaat de vierjarige opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie uit drie specialisatiejaren. Na het eerste jaar zal je als student een specialisatierichting kiezen: een 'dans- en bewegings-' of 'lichaamsgerichte (psycho)therapeutische' specialisatie. Beide richtingen, die zich spreiden over de volgende 3 jaren, worden in een aparte studiegids beschreven.

Hieronder zie je alvast schematisch hoe het tweede, derde en vierde jaar van deze opleiding eruit kan zien.

		Opl.Dagen	Contacturen	Contacturen	Stu- dielastur en	ECT
			DBT specialisatie	GLW Specialisatie		
De Bedding	Opl. Jaar 1	22	146		135	10,0
Essenties	Opl. Jaar 2	22	153	147	173	11,4
Verdieping	Opl. Jaar 3	22	143	147	188	12,1
Specialisaties	Opl. Jaar 4	19	133,5		162	10,6
			575,5	573,5	658	44,1
Stage	Over alle opleidingsjaren		300		108	14,6
Leertherapie/supervisie	Over alle opleidingsjaren		65		78	5,1
Intervisie	Over alle opleidingsjaren		108		78	6,6
Totaal		85	1048,5	1046,5	922	70,4

De dans- en bewegingstherapie –
specialisatie binnen het geïntegreerd
lichaamsgericht werken in
(psycho)therapie

Hoe verhoudt dans- en bewegingstherapie zich tot geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie?

Zowel dans- en bewegingstherapie (DBT) als andere scholen binnen de familie van de lichaamsgerichte (psycho)therapie (LPT) erkennen de diepgaande verbinding tussen lichaam en persoonlijkheid. Gedachten, gevoelens en overtuigingen manifesteren zich in het lichaam, via expressie, houding en ademhaling. Het lichaam en haar beweging onthult aspecten van onze persoonlijkheid en ons vermogen om verbinding te maken.

Zowel binnen DBT als binnen LPT zal het integreren van het lichaam in de (psycho)therapeutische behandelingen centraal staan. Beide putten (steeds meer uit dezelfde) wetenschappelijke kennisbronnen en theoretische modellen. Je zal zien dat ze beide gebruik maken van grondingsoefeningen, creatieve expressie, symbolisch werk en droomwerk. Hoewel sommige methoden overlappen, verschillen ze in hun impact door de genuanceerdheid waarin de therapeut erin is opgeleid (Payne, 2020).

Mede gesteund door wetenschappelijke ontwikkelingen en ontdekkingen binnen vakdomeinen zoals psychologie en neurowetenschappen, zorgden evoluties binnen het ruime veld van de LPT zelf er de laatste decennia voor dat tegenstellingen en verschillen tussen de diverse scholen of benaderingen geleidelijk omgebogen werden naar een meer gedeelde grond waardoor het tegenwoordig alvast makkelijker is om LPT te definiëren (Calsius, 2024).

Net omdat de verschillen steeds kleiner worden, is het gemakkelijker om het onderscheid tussen verschillende scholen te benaderen door de methodes die gebruikt worden. Dans- en bewegingstherapeuten zijn getraind in technieken die hun oorsprong vinden in hoofdzakelijk dansers die hun benaderingen ontwikkelden of in de dieptepsychologie of in de psychiatrie. Hoewel dansen niet altijd aan de orde is binnen deze specialisatie, hebben deze therapeuten een diep begrip van de impact van beweging. Hun toolkit omvat een heel gedegen kennis en genuanceerde vaardigheden in methodes zoals Chace, Authentic Movement, Bartenieff Fundamentals™, bewegingsanalyse, bewegingsimprovisatie en belichaamde creativiteit.

Wat is dans- en bewegingstherapie?

De Europese Associatie voor dans- en bewegingstherapie (EADMT) definieert Dans- en bewegingstherapie als ‘ het therapeutisch gebruik van beweging met als doel de emotionele, cognitieve, fysieke, spirituele en sociale integratie van het individu te bevorderen’ (EADMT, 2015, p.1).

Wat is het doel van dans- en bewegingstherapie?

Een psychotherapeutische behandeling zal -in haar algemeenheid- ertoe dienen te leiden dat de cliënt op een verbindende, zingevende en opbouwende manier anders leert denken, voelen en handelen. Werken met het bewegend lichaam in een psychotherapeutisch kader geeft de cliënt de mogelijkheid te ontdekken hoe lijfelijk opgeslagen patronen zich ‘cognitief, affectief,

imaginatief, sensorisch, motorisch of vegetatief uitdrukken' (Calsius, 2021). Met uitdrukken wordt bedoeld hoe een lijfelijke spanning een lichamelijke uitdrukking kan zijn van een onbewust verdrongen persoonlijk emotioneel complex.

De dans- en bewegingstherapeut helpt of faciliteert de cliënt om de ervaringen waar de cliënt zich bewust van wordt, uit te drukken en inzicht-gevend te maken. Dit is een essentieel onderdeel en kenmerk van het therapeutisch proces. Het helpt de cliënt genuanceerder de samenhang tussen lichaam en psyche te begrijpen, de psychosomatische wisselwerking te herstellen en nieuwe gedragingen of bewegingen (zowel letterlijk als figuurlijk) 'in te lijven'.

Hoe werkt een dans- en bewegingstherapeut?

Dans- en bewegingstherapie zal het bewegend en/of dansend lichaam aanwenden als middel om gunstige veranderingen teweeg te brengen in iemands psychisch, lichamenlijk, emotioneel en sociaal wel-voelen. Danstherapie heeft een gunstig effect op depressie-, angst- en stressklachten.

Danstherapeuten werken met uiteenlopende doelgroepen, leeftijden en settings. Een basisopleiding in danstherapie geeft daarna ruimte aan specialisaties hetzij in een specifieke methode, invalshoek of een bijzondere setting. Zo bestaan er danstherapeuten die zich na een basisopleiding hebben gespecialiseerd in Authentic Movement. Tegenwoordig zie je specialisaties in de titels 'de polyvagaal geïnformeerde danstherapeut' of de 'medische danstherapeut'.

Binnen de danstherapie zal het verbaliseren ten dienste staan van het lichaamsgerichte ervaringswerk. De accepterende, empathische en authentieke houding van de therapeut voedt de therapeutische relatie en dit zal ook blijken in de manier waarop de therapeut luistert naar en spreekt tot de cliënt. De therapeut begeleidt de cliënt in het maken van contact met zijn of haar lichaam. De lichamenlijke sensaties die de cliënt waarneemt, vormen in vele gevallen een eerste stap om in de diepte bewegingsgericht psychotherapeutisch te werken.

De persoon van de dans- en bewegingstherapeut

De professional die werkt met danstherapie is een behandelaar die blijft investeren in zelfonderzoek en de relatie met zijn of haar lichaam centraal houdt in zijn/haar leven. De diepgaande reflectie over eigen waarden, noden, blinde vlekken, beperkende patronen worden steeds onderzocht in de samenhang die bestaat tussen lichaam en persoonlijkheid.

Hij of zij kent de lichaamsgerichte methodes grondig en heeft deze aan den lijve ervaren en geëxploreerd in een leertherapeutisch proces. De therapeut beschikt over kennis die gegrond is in de psychologische, psychotherapeutische, filosofische en levensbeschouwelijke wetenschappen. Daarnaast heeft de danstherapeut een grondige kennis uit biologische- en breinwetenschappelijke vakdomeinen.

Dans- en bewegingstherapeutische behandelvormen

De danstherapeutische behandelvormen die worden aangeleerd, zitten verankerd in wetenschappelijke en theoretische kaders.

Beroepsmogelijkheden

Als danstherapeut kan je zowel aan de slag op zelfstandige basis als ook binnen geïnstitutionaliseerde klinische settings. Zowel groeps- als individuele therapie, maar ook relatietherapie zijn courante vormen.

Ook vanuit de medische wereld en het bedrijfsleven is er een toenemende interesse in danstherapeuten. In het kader van human resources, depressie- en burn-out-preventie, maar ook in de vaardigheden die ‘people managers’ nodig hebben, kan een danstherapeut geconsulteerd worden.

Opgeleid worden in de specialisatie ‘dans- en bewegingstherapie’

De richtlijnen van de EABP zijn belangrijk geweest in de totstandkoming van deze opleiding: theorie, methodologie en praktijk, inclusief psychopathologie in relatie tot geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psychotherapie, persoonlijke psychotherapeutische ervaring individueel of in groep, klinische praktijkvoering en supervisie komen aan bod. Op welke manier wij deze onderdelen aanbieden en organiseren, lees je verder in deze studiegids. De manier waarop jij als student jouw leren en groeien aantoonbaar maakt, is door middel van jouw ontwikkelingsportfolio.

Om de specialisatierichting ‘dans- en bewegingstherapie’ te voorzien van kwaliteitscriteria, werden de richtlijnen van de EABP en de richtlijnen van de International Association for Creative Arts in Therapy and Education (IACAET) samen gebracht. Daarnaast hebben wij beroep kunnen doen op de specialisten van de Amerikaanse Associatie voor Danstherapie (ADTA) en de Belgische beroepsvereniging voor Creatieve Therapie (BVCT-ABAT VZW), die samenwerkt met de Europese Associatie voor Dans- en bewegingstherapie (EADMT).

In de specialisatieopleiding dans- en bewegingstherapie die wij aanbieden, komen 5 ‘leer- en ontwikkelingsdomeinen’ aan bod:

- psychotherapeutische basisvaardigheden (jaar 1 ‘de bedding’)
- methodische kennis
- vakspecifieke theorie
- methodische vaardigheden
- klinische toepassingen van danstherapie

Gedurende de opleiding investeer je daarnaast als danstherapeut i.o. in jouw eigen professionele ontwikkeling via supervisie, intervisie en leertherapie met een bijzondere aandacht voor de relatie met het eigen lichaam.

De structuur van de 4-jarige opleiding

De 4-jarige opleiding in cijfers

Naast een eerste algemeen jaar ‘de bedding’ bestaat de vierjarige opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie uit drie specialisatiejaren. Na het eerste jaar zal je als student een specialisatierichting kiezen: een ‘dans- en bewegings-’ of ‘lichaamsgerichte psychotherapeutische’ specialisatie. Beide richtingen zijn verspreid over de volgende 3 jaren. In deze studiegids vind je alle informatie van de afstudeerrichting ‘Dans- en Bewegingstherapie’. Wens je meer informatie over de afstudeerrichting ‘Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie’, dan kan je deze studiegids raadplegen op onze website.

De specialisatiejaren beslaan in totaal 63 contactdagen, verspreid over 3 jaar. In de 25 opleidingsblokken die worden aangeboden tijdens deze specialisatiejaren, zal je les krijgen van experts uit binnen- en buitenland. De manier waarop de blokken en de contactdagen verspreid zijn, zal je hieronder vinden.

		Opleidings- dagen	Aantal opl.blokken	Contacturen	Stu- dielast- uren	ECT
				DBT specialisatie		
De Bedding	Opl. Jaar 1	22	9	146	135	10,0
Essenties	Opl. Jaar 2	22	9	153	173	11,4
Verdieping	Opl. Jaar 3	22	9	143	188	12,1
Specialisaties	Opl. Jaar 4	19	7	133,5	162	10,6
				575,5	658	44,1
Stage	Over alle opleidingsjaren		300		300	14,6
Leertherapie/supervisie	Over alle opleidingsjaren		65		65	5,1
Intervisie	Over alle opleidingsjaren		108		108	6,6
Totaal		85	1048,5	1048,5	922	70,4

De vierjarige opleiding met afstudeerrichting Dans- en Bewegingstherapie

Opleidingsjaar 1 'bedding'	<p>Introductie lijfwerk en neurobiologische concepten</p> <p>Fundamenten van Lichaamsgerichte Psychotherapie (LPT) basis I</p> <p>Fundamenten van LPT basis II</p> <p>Lichaamsgericht werken in de therapeutische relatie</p> <p>Narratieven binnen de psychopathologie</p> <p>Introductie in 'het lijf in de groep': groepsdynamieken en gesprekstechnieken</p> <p>Introductie Ademtherapie</p> <p>Introductie Authentic Movement (AM) en Laban/Bartenieff Movement System (LBMS)</p> <p>Portfoliopresentaties</p>
-------------------------------	---

Specialisatie dans- en bewegingstherapie

Opleidingsjaar 2 'essenties'	<p>Fundamenten van LPT advanced 1</p> <p>Positieve psychologie en creatieve processen</p> <p>Fundamenten van LPT advanced 2</p> <p>Sound, movement & touch</p> <p>Groepssupervisie</p> <p>Traumaisensitief werken en het lijf</p> <p>Authentic Movement</p> <p>LBMS & Chace</p> <p>Portfoliopresentaties</p>
---------------------------------	--

Opleidingsjaar 3 'verdieping'	<p>Proceswerk in DBT</p> <p>Bartenieff Fundamentals</p> <p>Klin. Ther. Integratiedagen</p> <p>Sound, movement & touch</p> <p>Van anamnese tot behandeling</p> <p>Authentic Movement</p> <p>LBMS</p> <p>LBMS en procesmatig werken</p> <p>Portfoliopresentaties</p>
----------------------------------	--

Opleidingsjaar 4 'specialisaties'	<p>Fundamenten van LPT Capita selecta</p> <p>Groepsdynamisch werken</p> <p>Ontwikkelingsdynamisch werken met kinderen en jongeren</p> <p>Groepssupervisie</p> <p>Authentic Movement 'in depth'</p> <p>Sound, movement & touch in depth</p> <p>Schaduw, integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding</p>
--------------------------------------	--

Opbouw van de colleges

De meeste opleidingsblokken worden aangeboden in dagonderwijs. Uitzonderingen worden gemaakt voor sommige modules waar het groepsdynamisch karakter heel sterk overheerst, waar de aangeleerde methode procesmatig aangeleerd wordt en/of waar de bedding van de groep als heel belangrijk wordt beschouwd om de processen te helpen reguleren. De opleidingsblokken bestaan uit aaneensluitende dagen. Op deze manier krijgt de student altijd verdiepende colleges en de mogelijkheid om zich te binden aan collega-studenten. Tegelijk biedt het de kans om de trainer beter te leren kennen.

Onderstaand overzicht geeft alvast de opbouw en de modaliteit van het blok weer (dagonderwijs of residentieel onderwijs) voor het eerste jaar van deze opleiding.

Opleidingsjaar 1 'de bedding'	DE BEDDING VAN DE OPLEIDING	Dagonderwijs / residentieel	Aantal opl.dagen
	Introductie lijfwerk en neurobiologische concepten	Dagonderwijs	4
	Fundamenten van DBT & LPT basis 1	Dagonderwijs	2
	Fundamenten van DBT en LPT basis 2	Dagonderwijs	2
	De therapeutische relatie en het lijf	Dagonderwijs	2
	Narratieven binnen de psychopathologie	Dagonderwijs	3
	Introductie in "het lijf in de groep": groepsdynamieken en therapeutische gesprekstechnieken	Dagonderwijs	4
	Introductie AM en LBMS	Dagonderwijs	2
	Introductie Ademtherapie	Dagonderwijs	2
	Portfoliopresentaties	Dagonderwijs	1
Totaal		22	

In het eerste jaar staat de gekozen specialisatierichting niet centraal. Dit betekent dat de opleidingsgroep van het eerste jaar heel rijk en variërend zal zijn in achtergrond, werkcontext en integratie. Het eerste jaar van de 4-jarige opleiding is een belangrijk voorbereidend jaar op de specialisatierichtingen. Hoewel dit opleidingsjaar hoofdzakelijk aandacht besteedt aan basiskennis en -competenties binnen de psychotherapie, wordt steeds zoveel mogelijk het lijfgericht werken erin betrokken.

In het laatste jaar van de opleiding krijg je verdiepende modules. Op deze manier word je nog dieper en gespecialiseerder opgeleid en voorbereid op het werken met en in Dans- en bewegingstherapie.

	Specialisatie dans- en bewegingstherapie	Dagonderwijs / residentieel	Aantal opeenvolgende opl.dagen
--	--	-----------------------------	--------------------------------

Opleidingsjaar 2 'essenties'	Fundamenten van LPT advanced 1	Dagonderwijs	2
	Positieve psychologie en creatieve processen	Residentieel onderwijs	4
	Fundamenten van LPT advanced 2	Dagonderwijs	2
	Sound, movement & touch	Residentieel onderwijs	3
	Groepssupervisie	Dagonderwijs	1
	Traumasensitief werken en het lijf	Dagonderwijs	2
	Authentic Movement	Dagonderwijs	3
	Bewegingsanalyse (LBMS) & Chace	Dagonderwijs	4
	Portfoliopresentaties	Dagonderwijs	1

Opleidingsjaar 3 'verdiepingen'	Proceswerk in DBT	Dagonderwijs	2
	Bartenieff Fundamentals	Dagonderwijs	3
	Positieve psychologie en creatieve processen	Dagonderwijs	2
	Sound, movement & touch	Residentieel onderwijs	3
	Van anamnese tot behandeling	Dagonderwijs	2
	Authentic Movement	Dagonderwijs	4
	Bewegingsanalyse (LBMS)	Dagonderwijs	3
	Bewegingsanalyse (LBMS) en procesmatig werken	Dagonderwijs	2
	Portfoliopresentaties	Dagonderwijs	1

Opleidingsjaar 4 'specialisaties'	Fundamenten van LPT Capita selecta	Dagonderwijs	4
	Groepsdynamisch werken	Residentieel onderwijs	3
	Ontwikkelingsdynamisch werken met kinderen en jongeren	Dagonderwijs	2
	Groepssupervisie	Dagonderwijs	2
	Authentic Movement 'in depth'	Dagonderwijs	2
	Sound, movement & touch	Dagonderwijs	2
	Integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding	Residentieel onderwijs	4

Dagonderwijs en residentieel onderwijs

De dagcolleges starten doorgaans om 9u30 en eindigen omstreeks 17u. Er zijn 2 korte pauzes voorzien van 15 minuten ('s ochtends en 's namiddags) en een lunchbreak van 1u.

Opleiding	Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie specialisatie Dans- en bewegingstherapie		
Opleidingsjaar	2	ESSENTIES	
Opleidingsmodule	Fundamenten van LPT advanced I		
Opleidingsformat	Dagonderwijs		
Opleidingslocatie			
Trainer(s)	Dr. J. Calsius		
Opleidingsdagen		Donderdag	Vrijdag
Data			
Tijden	Contacturen	6u30	6u30
7u			
8u30			
9u30	2u15	Lesblok 1	Lesblok 1
11u30		integratie	integratie
11u45	1u15	Lesblok 2	Lesblok 2
13u00		Middagmaal	Middagmaal
14u00	1u45	Lesblok 3	Lesblok 3
15u30		integratie	integratie
15u45	1u15	Lesblok 4	Lesblok 4
17u			

Daarnaast bestaan ook een aantal residentieële modules. Kenmerkend voor dit soort modules is het procesmatige karakter van de inhoud. Tijdens deze modules blijf je overnachten en eten op de opleidingslocatie. Voor de residentieële modules zal een andere tijdsplanning aangehouden worden dan voor de dagcolleges. Tijdens de residentieële modules staan technieken en verdiepingen centraal.

De residentieële opleidingsblokken kennen een andere tijdsindeling. Deze modules zijn intensiever, belichaamde processen worden verdiepend aangeboden en er zijn ochtendprogramma's en avondprogramma's (integratie-oefeningen). Eten wordt ter plaatse verzorgd door een externe kok. Een informerende brief voorafgaand aan het residentieel blok informeert de student wat hij/zij nodig heeft of waarin hij/zij zich dient te voorzien.

Een residentieel opleidingsblok begint de eerste dagen op hetzelfde tijdstip als een dagonderwijsblok, maar eindigt later. De trainer zal graag gebruik maken van een avondsessie om er integratie-oefeningen aan te kunnen bieden. De volgende dagen start de dag met een collectie dynamische meditatievormen. Deze vormen kennen toepassingen in de klinische praktijkvoeringen en krijgen daarom de nodige aandacht tijdens de opleiding. De laatste dag van een residentieel module eindigt omstreeks 13u.

Opleiding	Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie specialisatie Dans- en bewegingstherapie				
Opleidingsjaar	2	ESSENTIES			
Opleidingsmodule	Positieve psychologie en creatieve processen				
Opleidingsformat	Residentieel onderwijs Bootcamp				
Opleidingslocatie					
Trainer(s)	Stephan Marchant				
Opleidingsdagen	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag	
Data					
Tijden	Contacturen	8u30	8u30	10u	5u
7u	1u30			actieve meditatie	actieve meditatie
8u30			ontbijt	ontbijt	ontbijt
9u30	2u15	Lesblok 1	Lesblok 1	Lesblok 1	Lesblok 1
11u30		integratie	integratie	integratie	integratie
11u45	1u15	Lesblok 2	Lesblok 2	Lesblok 2	Lesblok 2
13u00		Middagmaal	Middagmaal	Middagmaal	Middagmaal
14u30	1u45	Lesblok 3	Lesblok 3	Lesblok 3	
16u00		integratie	integratie	integratie	
16u15	1u45	Lesblok 4	Lesblok 4	Lesblok 4	
18u		Avondmaal	Avondmaal	Avondmaal	
20u	1u30	Lesblok 5: integratie	Lesblok 5: integratie	Lesblok 5: integratie	
21u30					

Volgende 2 hoofdstukken van deze studiegids geven jou een inzicht in de inhoud van de opleiding. Het eerste opleidingsjaar, de bedding, krijgt als eerste aandacht. In het daaropvolgende hoofdstuk krijgt de specialisatierichting dans- en bewegingstherapie alle aandacht.

‘De bedding’: het eerste jaar van de opleiding. De voorbereiding op de specialisatie.

De bedding

‘De bedding’ vormt het eerste jaar van deze bijzondere opleiding. Het is een ‘voorbereidend’ jaar waar verschillende vaardigheden en kennisinhouden aangeboden worden die relevant en noodzakelijk zijn om psychotherapeutisch te kunnen werken. Elke therapeut die lichaamsgericht en psychotherapeutisch werkt, zal deze aangeboden kennis met enthousiasme ontvangen en gebruiken.

Tijdens de bedding maak je reeds kennis met het lijf en nemen wij je mee in basisvaardigheden zoals lijf-expressief werken, reflectie, introspectie etc. Na het eerste jaar dompelt de opleiding je onder in een specialisatie die jij zelf hebt gekozen. Mogelijks wens je meer in beweging te kunnen werken, of werk je met doelgroepen die behoefte hebben aan ondersteuning via creatief ontwikkelingsgericht werk. Het is goed mogelijk dat je zelfstandig werkt en je expertise voornamelijk richt op individuele therapie. Of wellicht ben je al bezig met manuele therapeutische interventies en wil je je verder verdiepen. In dat geval zul je waarschijnlijk telkens voor een andere specialisatie kiezen. Dit is een keuze waar wij je op het einde van het eerste opleidingsjaar alvast graag in bijstaan.

Hoe dit eerste jaar eruitziet, wat je leert, welke trainers je zal ontmoeten en veel meer, lees je verder in deze studiegids.

Inhoud van ‘de bedding’

Het eerste jaar van de vierjarige opleiding bestaat uit 9 bijeenkomsten, ook wel ‘modules’ genoemd, die telkens uit 2, 3 of 4 opeenvolgende opleidingsdagen bestaan.

Het eerste jaar telt in totaal 22 opleidingsdagen, waarbij de student 146 contacturen les krijgt.

Alle modules binnen ‘de bedding’ worden georganiseerd in dagonderwijs. In het tweede, derde en vierde jaar wordt een aantal modules residentieel aangeboden.

	Module	Aantal opleidingsdagen	Dagonderwijs/residentieel	Contacturen
1	Introductie lijfwerk en neurobiologische concepten	4	Dagonderwijs	23
2	Fundamenten van Lichaamsgerichte Psychotherapie (LPT) basis I	2	Dagonderwijs	13
3	Fundamenten van LPT basis II	2	Dagonderwijs	13
4	Lichaamsgericht werken in de therapeutische relatie	2	Dagonderwijs	13
5	Narratieven binnen de psychopathologie	3	Dagonderwijs	19,5
6	Introductie in ‘het lijf in de groep’: groepsdynamieken en therapeutische gesprekstechnieken: ‘bootcamp’	4	Dagonderwijs	32
7	Introductie Ademtherapie	2	Dagonderwijs	13
8	Introductie Authentic Movement (AM) en Laban/Bartenieff Movement System (LBMS)	2	Dagonderwijs	13
9	Portfoliopresentaties	1	Dagonderwijs	6,5

De modules worden gedoceerd door ervaren trainers, telkens experts in hun vakgebied die met plezier hun kennis en ervaringen met jullie delen.

Module ‘Introductie lijfwerk & neurobiologische concepten’

De eerste bijeenkomst van deze opleiding bestaat uit 4 opleidingsdagen. Niet alleen de kennismaking met de opleiding en de groep staan hierin centraal. Ook het begrijpen van ons zenuwstelsel zal een eerste introductie vormen om lichaamsgericht en psychotherapeutisch te kunnen gaan werken. De aangeboden kennis wordt verrijkt met verdiepende en belichaamde oefeningen, die uit de praktijk zijn gegrepen. De student leert tijdens deze 4 dagen over de polyvagaaltheorie, over emoties en het zenuwstelsel, spiegelneuronen en sociale verbinding, linker-rechterhersenhelft-integratie en het drievoudige brein. Steeds zetten we de neurobiologische concepten in het licht van lijfgericht en psychotherapeutisch werken.

Aantal opleidingsdagen	3.5 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen, onder andere vanwege het groepsvormend karakter van deze module
Trainer(s)	N. Ghekiere en S. de Bruijkere
Verplichte literatuur voor deze module	Porges, S. (2019). De polyvagaaltheorie en de transformerende ervaring van veiligheid. Eeserveen: Uitgeverij Mens!
	Fögel, A. (2013). Body sense. New York: W.W.Norton&company

Module ‘fundamenten van DBT & LPT – Basis I en II’

In de basiscursus starten we met het stapsgewijze uitbouwen van een trans-disciplinair en wetenschappelijk verankerd werkmodel om anders te kijken naar het lichaam in (psycho)therapie. We leren de hulpvraag begrijpen binnen een ontwikkelingsgevoelige context en staan stil bij de werking van het onbewuste.

We gaan dieper in op fundamentele ontwikkelingspsychologische processen zoals hechting, basisvertrouwen, lichaamsbewustwording, mentalisatie en hun relatie met zowel klachtontwikkeling als het therapeutisch proces.

Daarnaast leren we ontwikkelingsdynamisch kijken naar een brede waaier aanmeldingsklachten zoals spanning, angst, paniek, depressie en functioneel somatische syndromen maar ook borderline, de narcistische structuur en psychosegevoeligheid komen aan bod. Hierbij besteden we steeds aandacht aan het begrijpen van klachten vanuit onderliggende biologische, psychologische en sociale processen. Daarom hanteren we in deze modules een domeinoverstijgende bril waarbij diverse kennisdomeinen zoals de klinische psychologie, ontwikkelingspsychologie, psychiatrie, neurowetenschappen en filosofie aan bod komen.

Wanneer we de opgedane inzichten en vaardigheden een eerste keer vertalen naar de concrete praktijk, doen we dat aan de hand van het concept van het gepantserde lichaam.

Aantal opleidingsdagen	2 x 2 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen, wegens het veranderlijke karakter van de wetenschappen
Trainer(s)	Dr. J. Calsius
Verplichte literatuur voor deze module	Calsius, J. (2021). Werken met een lichaam dat moeilijk doet. Een andere kijk op het psychosomatische lichaam in therapie. Leuven: Acco. Vierde Druk. ! Dit boek wordt je gratis aangeboden bij aanvang van deze module.
	Calsius, J. (2021). In de wachtkamer van het lichaam. Antwerpen: Gompel & Svacina. Tweede druk.

Module ‘lichaamsgericht werken in de therapeutische relatie’

“Werken met mensen is werken met spiegels”, wordt wel eens gezegd. In een ander herken je jouw ervaringen, of een ander zal in jou eigenschappen zien die voor hem op de een of andere manier belangrijk zijn.

Met name als therapeut zal je hier vaak mee geconfronteerd worden en net daarom is het belangrijk je bewust te zijn van wat de cliënt op jou overdraagt, en jij op de cliënt. Binnen overdracht en tegenoverdracht zijn projecties heel belangrijk: wat roept de cliënt bij jou op en wat voor gevoelens brengt dit bij jou teweeg? Wat roep jij op bij de cliënt? Hoe kan je deze overdracht constructief maken voor jouw therapie sessies? Je hiervan bewust worden en hiermee kunnen omgaan zal de kwaliteit van jouw therapie grotendeels bepalen. Daar vele van deze reacties zowel bij de cliënt als bij jou als therapeut onbewust gebeuren, zijn onderzoek en kennis hiervan heel belangrijk.

Naast theoretische uitleg komen ook oefeningen aan bod, die ervoor zorgen dat je deze dynamieken gemakkelijker herkent. Ook leer je op die manier gemakkelijker met het spel van overdracht en tegenoverdracht om te gaan. Naast ‘de over- en tegenoverdrachtelijke relatie’ staan we stil bij wat we de ‘werkalliantie’ noemen, de herstellende of ontwikkelingsbehoefte relatie, de mens-tot-mens-relatie en de transpersoonlijke relatie als kenmerken van de therapeutische relatie.

Aantal opleidingsdagen	2 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere
Verplichte literatuur voor deze module	Boswijk-Hummel, R. (2018). Liefde in wonderland. Overdracht en tegenoverdracht in de hulprelatie. Haarlem: De Toorts. Vijfde Druk.
	Clarkson, P. (2003). The therapeutic relationship. New York: Wiley. Second edition

Module ‘narratieven binnen de psychopathologie’

Eenzijds kadert dit theorieblok de verschillende methodieken in hun context. De belangrijkste stromingen binnen de psychologie worden bestudeerd, alsook de toepassing van elke stroming binnen de psychotherapie komt aan bod. Anderzijds geeft dit blok inzicht in de belangrijkste psychische stoornissen, de gekende behandelstrategieën en de manier waarop je deze als danstherapeut toepast. Niet iedereen is op elk moment geschikt voor danstherapie. Je leert welke indicaties en contra-indicaties er gelden voor danstherapie en dient de belangrijkste stoornissen te kunnen herkennen hiervoor. Deze kennis versterkt je als therapeut in het werken met mensen. Je weet meer van waaruit je werkt en met wie je werkt. Psychopathologie wordt gegeven aan de hand van een theoretische uiteenzetting die verrijkt wordt met talloze casussen en voorbeelden. De materie wordt verhalend en illustratief vertaald en heel praktisch neergezet.

Aantal opleidingsdagen	3 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Ja
Trainer(s)	A. Pringels
Verplichte literatuur voor deze module	Franken, I. (2015). Psychopathologie. Amsterdam: De Tijdstroom. Tweede druk.

Module ‘introdactie in ‘het lijf in de groep: groepsdynamieken en therapeutische gesprekstechnieken’

Elke groep heeft zijn structuur en kent zijn (vaak onuitgesproken) regels. Elk individu levert een belangrijke bijdrage aan de manier waarop een groep zich gedraagt of in de manier waarop interacties en acties al dan niet plaatsvinden. Binnen elke groep kunnen subgroepen bestaan en elke groep kent leden waar de ene het gemakkelijk mee heeft en het niet gemakkelijk mee heeft. Dit zijn een aantal voorbeelden die de dynamiek van een groep kleur geven. De belichaamde (psycho)therapieën vinden vaker in groep plaats. Inzicht krijgen in de manier waarop een groep zich levend houdt is voor elke lichaamsgeoriënteerde (psycho)therapeut ontzettend belangrijk.

In de ontmoeting (*encounter*) met de ander is het belangrijk dat je datgene kan delen wat er in je leeft. In deze ontmoeting kan je geconfronteerd worden met jouw ‘ontwikkelingsstijlen’, die je reeds in je kindertijd hebt ontwikkeld. Misschien ben je iemand die steeds de harmonie opzoekt, het conflict aangaat of zich afzondert wanneer spanningen zich aandienen. Nog specifiek gaan we in op de omgangsvormen die binnen groepen spelen en dynamieken die eroderend of versterkend werken in groepen en groepsinteracties. Het model van F. Cuvelier staat centraal tijdens deze dagen, maar ook verschillende concrete gesprekstechnieken komen aan bod.

Binnen dit blok leer je over hoe het werken met het lijf een bijdrage kan leveren aan het groepsgericht werken. Dit blok is inzichtgevend, confronterend en zacht tegelijk en wordt als ‘de lijm’ van een groep ervaren. Verschillende oefeningen geven je de kans (jezelf in) de groep telkens vanuit een ander perspectief te zien. Je maakt kennis met de intrapsychische en interpsychische dynamieken die spelen tussen leden van de groep.

Aantal opleidingsdagen	4 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	E. Van Lissum
Verplichte literatuur voor deze module	Remmerswaal, J. (2013) Handboek groepsdynamica. Amsterdam: Boom/Nelissen. Elfde herziene druk

Module ‘introductie ademtherapie’

Ademwerk (Breathwork) is een overkoepelend begrip van ademtechnieken en methoden die als doel het verbeteren van het fysieke, mentale en spiritueel welzijn hebben. In de loop van de ontwikkeling van de lichaamsgerichte (psycho)therapie hebben ademtechnieken altijd een belangrijke, zometer centrale, positie ingenomen. Wilhelm Reich, Stanislav Grof, Leonard Orr en Jack Painter behoren tot de bekendste psychotherapeuten die specifieke ademtechnieken hebben ontwikkeld en beschreven. Deze en andere technieken komen aan bod in deze module. Tijdens de 2 afzonderlijke blokken krijg je een theoretisch kader waarbij praktijktoepassing en zelfervaring centraal staan. Van Oosterse adempraktijken over het werk van Leonard Orr en Stanislav Grof tot modellen en technieken uit de Westerse psychotherapie en de laatste wetenschappelijke inzichten in fysiologie en neurofysiologie.

In het eerste blok worden de beginselen van Ademwerk (Breathwork) uitgelegd. Adem-bewustzijn als toegang tot het lichaam. Adem als beweging en fysieke expressie van intern naar extern. De student verdiept zich in de anatomie en fysiologie van het ademen, ademruimtes, adempauze, bodyscan, de fundamentele van ademwerk, spierspanning in segmenten (Reich en herhaling uit de module Bio-Energetica), adem en bewustzijn. We vertrekken vanuit de basis van Reichiaans ademen; een ademtechniek die de lichaamsspanningen oplicht en de deelnemer motiveert op een belichaamde manier zichzelf te bevrijden in de nabijheid van een verwelkomende getuige.

Aantal opleidingsdagen	2 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	G. Verstraete
Verplichte literatuur voor deze module	Nestor, J. (2024) Het nieuwe ademen. Amsterdam. HarperCollins

Module ‘introdunctie authentic movement & Laban-Bartenieff Bewegingssysteem’

Deze kennismakingsmodule met dans- en bewegingstherapie brengt je meteen in contact met 2 hoofdmethodes binnen deze methode: Authentic Movement (verzorgd door Niek Ghekiere) en het Laban/Bartenieff Movement System (verzorgd door Stephanie de Bruijckere). De twee trainers hebben meer dan 20 jaren ervaring in het trainen van therapeuten en zijn elk gespecialiseerd in één van deze methodes.

Vanuit het Laban/Bartenieff Movement System zal je kennis maken met één van de leidende principes binnen dit systeem: het belang van ‘inspanning en herstel’. Daarnaast zal je leren hoe specifieke benaderingen vanuit dit systeem verbinding onderling versterkt. Vanuit Authentic Movement zetten we het Jungiaans model centraal en leiden we je in de actieve belichaamde verbeelding: de ‘motor’ van Authentic Movement.

Je zal meer informatie vinden over deze methodes verder in deze studiegids.

Aantal opleidingsdagen	2 dagen
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere
Verplichte literatuur voor deze module	Pallaro, P. (1999). Authentic Movement, vol. 1. New York: Jessica Kingsley Publishers.

De bedding in contactdagen, contacturen, studielasturen en ECTS

De opleiding heeft een vastgesteld aantal studiepunten. Studiepunten drukken studietijd en het gewicht van een opleidingsonderdeel binnen een opleiding uit. De studiepunten worden berekend volgens het European Credit Transfer System. De Europese gehanteerde studiemaat ECTS staat voor 28 uur studie.

Ook de studielast wordt uitgedrukt in uren. Deze studielast omvat deelname aan intervisiegroepen, verslagleggingen opleidingsblokken, maken van specifieke opdrachten, bestuderen van verplichte literatuur, bijhouden portfolio, voorbereiding portfolio-presentatie.

De studielasturen samen met het bijwonen van de colleges (contacturen) geven het uiteindelijke aantal studiepunten, uitgedrukt in ECTS. Een module van 1,1 studiepunten vertegenwoordigt bijvoorbeeld 13 contacturen + 18 studielasturen = 13 + 18 uren = 31 uren studie = afgerond 1,1 studiepunten of ECTS.

DE BEDDING	Contact-dagen	Contact-uren	Studielast-uren	SPT
Introductie lijfwerk en neurobiologische concepten	4	23	21	1,6
Fundamenten van DBT & LPT basis 1	2	13	18	1,1
Fundamenten van DBT en LPT basis 2	2	13	18	1,1
De therapeutische relatie en het lijf	2	13	6	0,7
Narratieven binnen de psychopathologie	3	19,5	12	1,1
Introductie in "het lijf in de groep": groepsdynamieken en therapeutische gesprekstechnieken	4	32	18	1,8
Introductie Ademtherapie	2	13	6	0,7
Introductie AM en LBMS	2	13	6	0,7
Portfoliopresentaties	1	6,5	30	1,3
Totaal	22	146	135	10,0

Volgende onderdelen in deze studiegids beschrijven de algemene kenmerken van de 4-jarige opleiding met specialisatie Dans- en bewegingstherapie. Voor de specialisatie Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie bestaat een aparte studiegids die je op de website kan raadplegen.

De modules binnen de opleiding LPT
met specialisatie in dans- en
bewegingstherapie:

Opleidingsjaar 2 -4

Opleidingsjaren 2 tot 4

De drie specialisatiejaren die volgen op het eerste opleidingsjaar, zijn bijzondere en verdiepende opleidingsjaren. Niet alleen zal je er professioneel ruimte en verdieping vinden. Als mens ga je een bijzondere ontwikkeling tegemoet die mag leiden tot nog meer versterking, bewustwording en wakkerheid.

De drie specialisatiejaren van de opleiding bieden een omgeving waarin je voornamelijk les krijgt en traint met medestudenten die dezelfde specialisatierichting hebben gekozen. Met uitzondering van een paar opleidingsblokken die je deelt met de studenten van een andere specialisatierichting, zal je exclusief opgeleid worden in verschillende belichaamde disciplines die het bewegend lichaam inzetten in de behandeling.

Het (echter niet gelijk te stellen met) proces-georiënteerd-psychologisch karakter van de methodes binnen deze specialisatierichting, is diepgaand, zowel persoonlijk als vormend. De methodes richten zich (onder meer) op ervaringen en prikkelen deze. Het lichaam dat benaderd en betrokken wordt in een psychotherapeutisch proces, of het nu in beweging is of in rust, wakkert ervaringen aan. En net deze ervaringen komen centraal te staan, al zeker in dans- en bewegingstherapie. De kern van de behandeling wordt gevormd door de ervaringen waarmee een cliënt zich kan vereenzelvigen, evenals door die (delen van) ervaringen die cliënten moeilijk vinden om te omarmen als een integraal deel van henzelf. Al zeker binnen de dans- en bewegingstherapeutische methodes is het proceswerk, zoals Totton (2020) het beschrijft, heel toepasselijk.

Lijfgericht proceswerk moedigt het individu aan om vriendschap te sluiten met, zich te verhouden tot zijn symptoom en het te versterken, waardoor het een stem krijgt om toegang te krijgen tot de positieve informatie die het bevat. Belichaming wordt hier gezien als één kanaal, naast vele andere, waarin processen zich kunnen manifesteren. Therapeuten zijn getraind om het proces van hun cliënt te volgen terwijl het zich door verschillende ervaringskanalen kronkelt. (Totton, 2020).

De dans- en bewegingstherapeutische methodes vinden in de mobilisatie van het lijf de helende en inzicht biedende effecten. Eén voor één is elke methode uniek, kent ze wetenschappelijke verdiepingen en kenmerken. Dankzij de brede opleiding in diverse methoden is een dans- en bewegingstherapeut in staat om effectief te werken met een gevarieerd scala aan doelgroepen, ongeacht de leeftijd.

De drie specialisatiejaren in overzicht

Onderstaand schema geeft jou alvast een inzicht in de specialisatiejaren die jou vormen in de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie met een specialisatie in dans- en bewegingstherapie. De modules die je gemeenschappelijk volgt met de collega's uit de specialisatie geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie zijn ingekleurd. Het eerste jaar, 'de bedding', krijgt in het volgende hoofdstuk alle aandacht.

Opleidingsjaar 1 'bedding'	De bedding van lichaamsgericht psychotherapeutisch werken (zie volgend hoofdstuk 'de bedding' voor inhoud en beschrijving)
	
Specialisatie dans- en bewegingstherapie	
Opleidingsjaar 2 'essenties'	Fundamenten van LPT advanced 1
	Positieve psychologie en creatieve processen
	Fundamenten van LPT advanced 2
	Sound, movement & touch
	Groepssupervisie
	Traumasensitief werken en het lijf
	Authentic Movement
	LBMS & Chace
Portfoliopresentaties	
Opleidingsjaar 3 'verdiepingen'	Proceswerk in DBT
	Bartenieff Fundamentals
	Klin. Ther. Integratiedagen
	Sound, movement & touch
	Van anamnese tot behandeling
	Authentic Movement
	LBMS
	LBMS en procesmatig werken
Portfoliopresentaties	
Opleidingsjaar 4 'specialisaties'	Fundamenten van LPT Capita selecta
	Groepsdynamisch werken
	Ontwikkelingsdynamisch werken met kinderen en jongeren
	Groepssupervisie
	Authentic Movement 'in depth'
	LBMS 'in depth'
	Integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding

Module LPT advanced I & II en capita selecta

Gewapend met de nieuwe bril voor geïntegreerd lichaamswerk uit de basis cursus, richten we ons nu op het centrale thema van de advanced module, namelijk 'het gelaagde lichaam'. We starten met het verder uitwerken van het model uit de basis cursus maar ditmaal met een uitgesproken ontwikkelingsdynamische focus. Afwisselend staan we ook stil bij nieuwe wetenschappelijke inzichten rond psychosomatiek en trauma en maken kennis met het gepantserde lichaam. De vertaalslag naar geïntegreerd lichaamswerk maken we concreter aan de hand van eigen aangebrachte casuïstiek en leren daarbij hoe een therapeutisch stappenplan binnen geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie eruit kan zien. Hierbij kunnen ook vragen aan bod komen zoals hoe samenwerken met andere zorgverleners binnen de GGZ, wat en wanneer communiceren, het belang van vroeg-detectie en -last but not least- waar ligt een mogelijke unieke meerwaarde van geïntegreerd lichaamswerk?

Tijdens de module 'Fundamenten LPT Capita Selecta' specialiseren we onze kennis en vaardigheden uit de afgelopen opleidingsjaren door in te zoomen op specifieke thema's en problematieken. Hierbij kan gedacht worden aan gespecialiseerde aspecten van traumawerk, werken met dromen, inzichten vanuit pre/peri-natale psychologie en het thema existentiële angst. Daarnaast wordt deze module regelmatig aangevuld met nieuwe inhoud of topics uit de therapeutische actualiteit.

Momentum tijdens de opleiding fundamentelementen	2 ^{de} jaar
Momentum capita selecta	4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen, wegens het veranderlijke karakter van de wetenschappen
Trainer(s)	Dr. J. Calsius
Verplichte literatuur voor deze module	Calsius, J. (2021). Werken met een lichaam dat moeilijk doet. Een andere kijk op het psychosomatische lichaam in therapie. Leuven: Acco. Vierde Druk. ! Dit boek wordt je gratis gegeven bij aanvang van deze module.
	Calsius, J. (2021). In de wachtkamer van het lichaam. Antwerpen: Gompel & Svacina. Tweede druk.

Module positieve psychologie en creatieve processen

Deze module biedt de student de mogelijkheid om het potentieel van creatieve bewegingsprocessen te leren kennen. Creatieve bewegingsprocessen zijn processen van menselijke groei en verbinding via dans en beweging waarbij mensen letterlijk en figuurlijk in beweging komen. Het is telkens een reis van samen onderzoeken, experimenteren en creëren vanuit het niet-weten met als doel innerlijke levenskracht te ontdekken, mensen te laten stralen en groeivonken te realiseren. Het doorlopen van een creatieproces helpt mensen een wezenlijke relatie te leggen met zichzelf, anderen en de wereld. In heel het proces zit veel constructieve en activerende kracht verborgen. Het spelen, dansen en creëren bieden ervaringen die je in staat stellen om meer vrijheid, vreugde, vitaliteit, verbinding en voldoening te realiseren op diverse gebieden van jouw leven.

We verkennen de werking van creatieve processen, gelinkt aan concepten vanuit Positieve Psychologie. In het tweede jaar ontdek je op een ervaringsgerichte manier verschillende bouwstenen van dergelijke processen. Via diverse dansante, creatieve en expressieve werkvormen kom je in contact met je eigen kracht, exploreer je je innerlijke leefwereld en leer je dit op diverse manieren tot uiting te brengen. In het derde jaar komt de begeleiding van creatieve processen centraal te staan. Je krijgt een concreet begeleidingskader aangereikt en leert dit toe te passen bij anderen.

Momentum tijdens de opleiding fundamenteel	2 ^{de} en 3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen, wegens het veranderlijke karakter van de wetenschappen
Trainer(s)	S. Marchant
Verplichte literatuur voor deze module	Marchant, S. (2024). Dansen door het leven. Groei en verbinding door creatieve bewegingsprocessen. Tielt: Lannoo Campus

Module sound, movement with touch & stories of the body

“Sound and movement with touch” is een therapeutische werkvorm die geïnspireerd is op het werk van Marian Lindkvist. Initieel werd deze therapievorm ontwikkeld om mensen te ondersteunen en begeleiden die op verbaal en motorisch gebied beperkingen kennen, maar deze methode wordt tegenwoordig steeds meer ingezet bij verschillende doelgroepen.

Je leert op een ethische manier omgaan met aanraken en zal binnen deze grenzen de therapeutische kracht van het aanraken en bewegen kunnen ervaren en aanleren. Door te werken in tweetallen of kleine groepen, zal je je meer bewust gaan worden van hoe een therapeutische relatie opgebouwd kan worden. Je zal ervaren hoe klank ook een aanraking kan zijn en wanneer woorden belangrijk zijn om te gebruiken. Je zal ervaren hoe het is om “bij jezelf” te zijn en tegelijk “bij een ander” te kunnen zijn, steeds gerelateerd aan het verkennen van de natuur van een therapeutische relatie.

Voortvloeiend uit “sound and movement with touch” komt de werkvorm die we kennen als “stories of the body”. Deze werkvorm maakt de brug tussen dans- en dramatherapie en kent zijn toepassingen bij jongeren, kinderen met leermoeilijkheden, autisme, enz. Binnen deze werkvorm wordt er gewerkt met de beelden die de cliënt ervaart in het contact met zichzelf en de therapeut. Binnen deze module zal er gewerkt worden met beweging, dansimprovisaties, reflectie en deelrondes. Hierin zal de methodiek aangeleerd worden. We zullen hiervoor werken in 2-tallen of kleinere groepjes. De oefeningen worden begeleid op muziek of zullen in stilte plaatsvinden. Verder onderzoeken we het gebruik van woorden als een grondend en verzorgend instrument in de therapeutische relatie.

Momentum tijdens de opleiding fundamenteel	2 ^{de} 3 ^{de} en 4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	R. Porter
Verplichte literatuur voor deze module	Pearson, J. (1996). <i>Discovering the Self Through Drama and Movement</i> . London: Jessica Kingsley Publishers.

Module Authentic Movement

Toen Marian Whitehouse haar ervaringen als professioneel danseres samenbracht met haar kennis en ervaringen als Jungiaanse psychotherapeute, ontwikkelde ze het concept van een belichaamde experiëntiële psychotherapievorm die ze op dat moment “Movement in Depth” noemde. De werkvorm, waar de spontane bewegingsexpressie steeds een rode draad vormt, werd door vele van haar studenten verder uitgewerkt, zowel methodisch als theoretisch, wat zich ontvouwde in wat we tegenwoordig Authentic Movement noemen.

Steunend op de methodiek van Jung, “de actieve verbeelding”, wordt de cliënt uitgenodigd met ogen gesloten “te luisteren” naar zichzelf en antwoord te geven op ervaren impulsen. De actieve verbeelding nodigt elk persoon uit een “innerlijke getuige” te versterken. Deze geeft elk persoon o.a. de mogelijkheid zijn relatie met zichzelf verder te ont-wikkelen, zal de creativiteit van ieder stimuleren en bewustwording versterken.

De werkvorm “actieve verbeelding” komt in de eerste cyclus uitgebreid aan bod binnen het blok Authentic Movement. Tijdens de laatste cyclus komt actieve verbeelding opnieuw centraal te staan en wordt de brug gemaakt met groepsdynamische structuren binnen Authentic Movement. De rol van de uiterlijke getuige is hierin heel belangrijk. Je leert over de rol van de getuige en het getuige zijn. Het is een manier waar verbinding maken met de ander centraal staat. Hier ontmoet je hoe helend relaties zijn, wat respect nog meer kan betekenen. Deze rol van getuige leert je meer over projecties en introjecties.

Observatietechnieken vanuit Laban Movement Analyses worden geïntegreerd en feedback-technieken worden aangeleerd om getuigenis te kunnen geven aan wat je gezien en ervaren hebt. Er wordt gewerkt met dromen, schaduw en archetypes. Het theoretische raamwerk van Authentic Movement krijgt er nog meer uitdieping en verduidelijking door belangrijke wetenschappelijke bevindingen te integreren in het lessenspakket. Je leert hoe Authentic Movement zowel individueel als in groep toegepast kan worden.

Momentum tijdens de opleiding fundamenteel	2 ^{de} 3 ^{de} en 4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere en I. Baart
Verplichte literatuur voor deze module	Pallaro, P. (1999). Authentic Movement: Essays by Mary Starks Whitehouse, Janet Adler and Joan Chodorow. London: Jessica Kingsley Publishers.
	Pallaro, p. (2007). Authentic Movement: Moving the Body, Moving the Self, Being Moved: A Collection of Essays - Volume Two. London: Jessica Kingsley Publishers.
	Slides en hand-outs die in de colleges verweven zijn.

Module lichaams- en bewegingsanalyse

De module lichaams- en bewegingsanalyse leert je hoe je een gespannen lichaam en beweging(s) kan analyseren. Deze analyse houdt in eerste instantie in dat je een beweging kan plaatsen binnen een bepaald thema. Het herkennen van deze thema's maakt het voor een danstherapeut gemakkelijker om bewegingsinterventies te maken op basis van een genuanceerde observatie. Het doel van deze module is dat je meer vaardigheden aanleert om in beweging/dans iemand/een groep stapsgewijs mee te nemen in een veilige ontwikkeling waarbij iemand zijn of haar eigen belichaamde expressie verkent en verruimt.

De therapeut heeft door het gebruik van het Laban bewegingsanalyse systeem de mogelijkheid heel snel en helder te kunnen zien welke elementen een persoon vaak gebruikt en welke niet. Door iemand andere bewegingsmogelijkheden aan te bieden, verruimt de persoon ook zijn eigen mogelijkheden, op zowel bewegingsgebied als in de persoonlijkheid.

Naast het aanleren van observatie- en analysetechnieken zal elk blok persoonlijkheidsdynamieken en omgangsmechanismen belichten op de manier waarop ze binnen LMA worden beschreven:

“wat is inspanning en recuperatie en hoe wordt dit zichtbaar in het lichaam?” Zorgzaamheid en eigen verantwoordelijkheid worden gestimuleerd.

Wat is de relatie tussen de innerlijke (belevings)wereld en de belichaming van de persoonlijkheid? “Inner-outer” is een dynamiek die inzicht geeft in de manier waarop elk persoon zich relateert en beweegt met de buitenwereld.

De spanning tussen mobiliteit en stabiliteit, tussen beweging en gronding, bouwt verder op het vorige thema. ‘Hoe ons lichaam ondersteuning kan bieden om een innerlijke beweeglijkheid stevig in de wereld te brengen’, of ‘hoe stevigheid te blijven ervaren in je-zelf, ook al is de buitenwereld heel actief’, zijn hier voorbeelden van.

“Function-expression” bestudeert de functionele en expressieve aspecten van beweging die steeds in een wisselwerking zijn met elkaar. De manier waarop ze geïntegreerd worden in een bepaalde context bepaalt het effect dat de handeling heeft. Wat is het verschil tussen een functionele handeling en een expressieve handeling? Hoe zijn ze gerelateerd en op welke manier kunnen ze elkaar ondersteunen? Deze vragen vormen het uitgangspunt van deze module.

Momentum tijdens de opleiding fundamentelementen	2 ^{de} en 3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	S. de Bruijckere
Verplichte literatuur voor deze module	Studd, K. (2020). Everybody is a body: second edition. Colorado: Outskirts Press

Module Bartenieff Fundamentals™

Irmgard Bartenieff was kinesist in de naoorlogse dagen van WO I en ontzettend gefascineerd door het werk van Laban. Ze volgde les aan zijn school en integreerde zijn methodiek in haar dansen en werken. Nadat ze Duitsland ontvlucht was omwille van de politieke situatie, ontwikkelde ze in Amerika haar methodiek verder, die ze de Bartenieff-Fundamentals™ noemde.

Haar methode is gebouwd op 3 acties die gelijktijdig uitgevoerd worden: ademen, bewegen en voelen. Ze is gegroeid uit het observeren van de bewegingen van pasgeboren tot wandelende kinderen. Deze lichaamsgerichte werkvorm die qua karakter past in de professionele roots van de therapeute Bartenieff, bestaat uit een reeks bewegingsprincipes en -oefeningen. De 'fundamentals' omvatten leringen, oefeningen en technieken over ademsteun, pulsatie, gewichtsverplaatsing, de interactie tussen ons lichaamscentrum (core) en onze extremiteiten, lichaamshoudingen, en veel meer.

De bewegingsoefeningen hebben (o.a) tot doel je bewust te maken van primaire (bewegings-)ervaringen die kunnen leiden tot een helderder zelfgevoel in relatie tot anderen. De Bartenieff Fundamentals™ hebben een heel gunstig effect op lichaamsspanningen en stress, verbetert lichaamsbewustzijn, verhoogd expressiviteit, corrigeert jouw lichaamshoudingen en zelfregulatie.

Deze fundamentals worden gebruikt in verschillende disciplines, zoals de somatische psychotherapieën, dans, fysiotherapie, theater en lichaamswerk en dit om bewegingskwaliteit te verbeteren, lichaamsbewustzijn te vergroten en expressie te verfijnen.

In deze lesblokken leer je de verschillende aspecten van Laban kennen, herkennen en toepassen. Deze blokken bestaan uit theorie, oefening en hands-on-technieken die ondersteunend zijn in de bewegingsoefeningen. Je leert er door te observeren en elkaar te begeleiden.

Momentum tijdens de opleiding fundamenten	2 ^{de} en 3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	S. de Bruijckere
Verplichte literatuur voor deze module	Hackney, K. (2002). Making Connections. New York: Routledge Publishers

Module Chace & movement choirs

Een groepsdynamische werkvorm waarin de verschillende helende processen van danstherapie op een heldere en concrete manier worden vertaald, is ontwikkeld door Marian Chace. De belangrijkste elementen van deze werkvorm zijn gebaseerd op de Chace-methodiek, die elke deelnemer uitnodigt en ondersteunt in hun omgang met acceptatie, interactie, onzelfzuchtigheid en andere factoren die bijdragen aan positieve verandering, groei en heling. Deze werkvorm wordt steeds toegepast in groepen, maar tevens biedt ze de dans- en bewegingstherapeut een handvat in het begeleiden van groepen, al dan niet in een 'Chace-circle'. Deze werkvorm komt daarnaast ook in andere modules aan bod.

Momentum tijdens de opleiding fundamentelementen	2 ^{de} en 3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	S. de Bruijkere
Verplichte literatuur voor deze module	Hand-outs

Module klinisch therapeutische integratiedagen

Tijdens deze modules richten we ons op de praktijkvoering van een dans- en bewegingstherapeut. Kernwoorden binnen deze module zijn 'de intake', 'een dans-therapeutisch behandelplan', 'de levendige diagnose', 'indicaties en contra-indicaties' en nog veel meer.

Binnen deze module beluisteren en verdiepen wij hoe danstherapie in verschillende klinische settingen kan worden opgezet en toegepast. Je krijgt les van verschillende gastdocenten die hun dagelijkse werken met danstherapie toelichten.

Deze module zet bijzondere goede praktijk-concepten in het licht en geeft bedding aan oefensituaties in groep.

Momentum tijdens de opleiding fundamentelementen	2 ^{de} en 3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere
Verplichte literatuur voor deze module	Hand-outs

Module ‘van anamnese tot behandelen’

Het verbindend thema van dit lesblok is praktijkintegratie. Aan de hand van casuïstiek duiken we in de concrete klinische praktijk en doorlopen we het volledige behandelingsproces, te starten met het intake-moment. Voor de intake bekijken we diverse mogelijke anamnese-stijlen en leren we werken met het 4 kwadranten model, één van de fundamenteën van lichaamsgerichte (psycho)therapie.

We beluisteren de expliciete en impliciete hulpvraag vanuit een therapeutische houding waar het individu centraal wordt gesteld met zijn/haar persoonlijk verhaal in het hier en nu. We nemen een luisterende houding aan vanuit onvoorwaardelijke acceptatie en een open empathische toewending. We vormen ons een beeld van de relationele dynamiek en van de noden van onze cliënt vanuit een achtergrond van het ontwikkelingsdynamisch denken en karakterstijlen. In het behandelproces zullen we eerst exploreren hoe we het lichaam kunnen ‘beluisteren’ door middel van bodyreading op niveau van het weefsel, het spierpantser, de lichaamshouding alsook de analyse van de beweging. Het doel is de afstemming of net het gebrek aan afstemming tussen het verhaal van de cliënt en zijn/haar lichaams-taal te observeren. Vervolgens bekijken we verscheidene mogelijke wegen in het behandelproces met de focus op lichaamsbeleving. We beogen integratie van o.a. hands-on technieken, ademhalingstechnieken, dans- en bewegingsexpressie, oefeningen uit de bio-energetica en andere technieken die we reeds exploreerden in de voorgaande modules.

Om de praktijk zo goed mogelijk te beleven zullen we een bijna-echte praktijksessie nabootsen. We zullen tevens bekijken wat we kunnen verwachten bij borderline, depressie, chronische vermoeidheid en spanningsklachten, ... Kortom, we doorlopen het therapeutisch proces zoals het zich ontrolt in de tijd en we proberen consequent de best passende weg te bewandelen waarlangs de cliënt weer bij zichzelf kan komen en kan groeien in autonomie.

Het thema ‘intervisie’ komt ook aan bod. We ervaren het belang ervan wanneer we vastlopen in een casus of wanneer we deel uitmaken van een team van begeleiders die samen als een hulpverleningssysteem rondom de cliënt staan. Het is treffend hoe verrijkend een intervisie kan zijn vanuit transdisciplinaire invalshoek. We verruimen op deze manier ons zicht op een bepaalde casus en kunnen eigen blinde vlekken ontdekken. We werken met ‘de groep als therapeutisch medium’, een methodiek uit de systeemgerichte psychotherapie waarbij in een eerste fase ruimte wordt gemaakt in de groep voor de subjectieve beleving vanuit vrije associatie.

Deze ervaringsgerichte insteek zal in een tweede fase onze vertrouwde kennis en expertise op cognitief vlak uitdagen met als doel onze inzichten te verrijken en/of bij te sturen. De ervaring leert ons dat de resonantie in de groep het interne systeem van de cliënt weerspiegelt. De feedback van de groep helpt de behandelende therapeut om nieuwe inzichten te verwerven omtrent zichzelf of omtrent casuïstiek. Door het dynamische karakter van dit groepsproces kunnen we als therapeut heel erg groeien in zowel onze therapeutische kwaliteiten als in zelfbewustzijn.

Momentum tijdens de opleiding fundamenteën	3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	S. Van de Put
Verplichte literatuur voor deze module	Rank, A., Rank, D. (1996), Je lichaam als spiegel. Dietlinde Rank. Utrecht: Servire – Kosmos uitgevers

Module ‘traumasensitief werken’

In deze module leren we hoe we traumasensitief te werk kunnen gaan in geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie. ‘Hoe installeren we veiligheid?’, ‘hoe kunnen we extra aandachtig zijn voor de afstemming?’, ‘hoe benaderen we de trauma-overlever in de plaats waar hij/zij zich bevindt om dan stelselmatig via een specifiek proces te kunnen evolueren via traumaverwerking naar posttraumatische groei?’. Deze vragen zijn nog maar een greep uit de vele vragen die aan de basis liggen van deze module. We leren hoe trauma haar oorsprong vindt in veel psychisch lijden en hoe we anders kunnen kijken naar psychopathologie, vanuit een traumasensitieve en ontwikkelingsdynamische bril. Tenslotte zullen we in de klinische praktijk deze traumasensitieve bril integreren in de basispijlers van LPT zowel hands-on, hands-off als in de ruimte tot spreken.

Komen aan bod tijdens deze module:

- Traumasensitief werken als lichaamsgericht therapeut: hoe doe je dat en wat houdt het in?
- Het onderscheid tussen Acute Stress Disorder, Posttraumatic stress Disorder (PTSD), Complex Posttraumatic Stress Disorder (CPTSD)/relational trauma, Developmental Trauma en Dissociative Trauma/ DIS . (Anderson 2021)
- Wanneer een ontwikkelingsdynamische blik een noodzaak wordt (Calsius J. Phd): het belang van de verschillende lagen van zijn bij traumaverwerking.
- Theoretische basisconcepten uit de psycho-traumatologie: Window of Tolerance (Siegel D.), de verschillende soorten actiesystemen en traumaresponsen die er bestaan naast fight, flight en freeze, het driefasen behandelmodel voor traumaverwerking (Janet P.)
- Het leren herkennen van het traumatische lichaam: hoe actiesystemen en traumaresponsen zich uitdrukken in het spierpantser.
- De therapeutische relatie bij trauma: de kleur en het belang van overdracht en tegenoverdracht bij hechtingstrauma.
- Integratie in de praktijk: toepassingen binnen het 3-fasenmodel voor traumaverwerking; stabilisatie, verwerking en integratie. (Janet P.) In zowel hands-on als hands-off werk en in de ruimte tot spreken.
- Casuïstiek als toepassing in de klinische praktijk en integratie van de opgedane leerstof.

Momentum tijdens de opleiding	3 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	S. Van de Put
Verplichte literatuur voor deze module	<p>Van der Kolk, B. (2016). Traumasporen. Eeserveen: Uitgeverij Mens!</p> <p>Steele, K. et.al. (2018) Behandeling van traumagerelateerde dissociatie. Eeserveen: Uitgeverij Mens!</p> <p>Odgen, P. et.al (2017). Sensorimotor Psychotherapy. Eeserveen: Uitgeverij Mens!</p>

Module ‘het lijf in de groep: groepsdynamieken en therapeutische gesprekstechnieken’: verdieping

Deze verdiepingsmodule geeft jou nog meer inzicht en tools in het omgaan met de dynamieken binnen een groep. Hoe herken en hanteer je groepsconflicten? Welke ontwikkelingen maken groepen door? Op welke manier geef je bedding aan een therapiegroep? Deze leidende vragen, vormden de ruggengraat van deze specialisatiemodule.

We verdiepen het werk van F. Cuvelier dat een antwoord biedt op het werken met conflicten en het groeien naar vernieuwing en verdiepingen in de relaties met elkaar en onszelf. De intrapsychische dynamieken komen aan bod en we verbinden met de relaties die we onderling hebben en aangaan.

Heel praktisch kijken we naar groepsontwikkelingen. Welke zijn de fases in deze ontwikkeling en de hierbij horende uitdagingen en therapeutische attitudes.

Wanneer werk je met assistenten en hoeveel? En wie zijn assistenten? Ook deze praktische vragen dienen je voor te bereiden op jouw toekomstig werk. Deze module zet het lijf minder centraal, maar plaatst de interactie in het licht.

Momentum tijdens de opleiding	4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	E. Van Lissum
Verplichte literatuur voor deze module	Remmerswaal, J. (2013) Handboek groepsdynamica. Amsterdam: Boom/Nelissen. Elfde herziene druk

Module ‘Ontwikkelingsdynamisch werken met kinderen en jongeren’.

Eén van de fundamentele pijlers van geïntegreerd lichaamswerk in LPT en DBT is het werken vanuit een ontwikkelingsgevoelige bril op het individu en diens hulpvraag om vervolgens vandaaruit aan de slag te gaan met specifiek vastgelopen ontwikkelingslagen. Tot nu toe lag de focus in de opleiding LPT en DBT steeds op de volwassen cliënt en leerden we de hulpvraag terugbrengen tot één of meerdere kleinere aangedane matroesjkas.

In deze module staan we stil bij het kind zelf, dat nog stap voor stap moet groeien doorheen de diverse ontwikkelingsfasen. Hierbij leren we allereerst wat belangrijk is om iedere fase op een veilige en gezonde wijze te kunnen verankeren en staan daarbij vervolgens ook stil bij wat er zoal mis kan gaan. Zo ontdekken we hoe je traumasensitief kan werken met kinderen terwijl ze van matroesjka naar matroesjka navigeren. Vanzelfsprekend is deze kennis ook van onschatbare waarde om in het verhaal van volwassenen cliënten beter te kunnen horen welke kindstukken te weinig groeikansen kregen doorheen de ontwikkeling en wat dit kan betekenen voor het concrete therapeutisch proces binnen LPT en DBT.

Momentum tijdens de opleiding	4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	L. Roncada
Verplichte literatuur voor deze module	Eileen Tang, E., Vliegen, N., Meurs, P. (2017) Van kwetsuur naar litteken. Kalmhout: Pelckmans uitgevers NV. Baudino, L. & Singer, R. (2024). Moving moments in childhood: a dance/movement therapy lens for supporting the whole child. London: Roudlegde Publishers

Module ‘schaduw en integratie’

Deze module is de afrondingsmodule van de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie. Wanneer dit blok aanvangt, kijk je terug op 4 heel rijke opleidingsjaren die jou als mens nog meer vaardigheden hebben bijgebracht. Jouw studiegenoten zijn veel meer dan collega’s geworden. En in de veiligheid, de veerkrachtigheid en de draagkracht die de groep ontwikkeld heeft, kunnen we jullie meenemen in een bijzonder concept binnen de analytische psychotherapieën: de schaduw. De schaduw, als archetype, vormde voor Jung een belangrijk onderdeel om de menselijke psyche, het bewuste en het onbewuste genuanceerder te kunnen begrijpen en grijpen. Door de dynamieken van de schaduw beter te begrijpen, hebben psychotherapeuten een bijzonder instrument in handen om projecties hanteerbaarder te maken. De schaduw slaat niet alleen op de onderdrukte instincten en de ‘delen’ die een bewuste geest van zichzelf kan verwerpen. De schaduw zal ook in verband worden gebracht met creativiteit, spontaniteit, gevoeligheid en inspiraties.

Dit laatste blok zoomt in op de manier waarop schaduw en lichaam verbonden zijn met elkaar. In en met de psychotherapeutische techniek ‘actieve verbeelding’ leren we in en met de schaduw werken. We staan stil bij de schaduw van de psychotherapeut en wapenen ons op deze manier om op een integere en waarachtige manier ons werk neer te zetten.

In een ritueel gaan we terugblikken op de afgelopen jaren, de verbinding met de groep en het bijzonder contact met onszelf. Het ritueel eindigt in een feestelijke afronding.

Momentum tijdens de opleiding	4 ^{de} jaar
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere en S. de Bruijkere
Verplichte literatuur voor deze module	Zweig, C. & Abrams, J. (2017). Ontmoeting met je schaduw. Cothen: Uitgeverij Juwelenschip. Zweig, C. & Wolf, S. (2009). Omgaan met je schaduw. Utrecht: Kosmos Uitgevers, Servire.

Module portfolio, stage, leertherapie en supervisie

Verskillende modules zijn als een constante in jouw opleiding aanwezig. Deze modules zullen vooral buiten de opleidingsstudio's plaatsvinden. Ze hebben een integrerend karakter en dienen ertoe bij te dragen dat je zowel als mens en als professional verfijnder, verstevigend en integer de ander ontmoet.

Hoewel de modules buiten het controlerende oog van de opleiding plaatsvinden, zijn ze verplicht en krijgen ze een specifiek gewicht in het opleidingscurriculum, waardoor deze zeker niet te verwaarlozen zijn. Integendeel.

De modules die als een rode draad jou en jouw ontwikkelingen in de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie aan-een-weeft, zijn de module 'leertherapie en supervisie', de module 'stage' en de module 'portfolio'.

Module leertherapie en supervisie

Een leertherapeut is een persoon die jou bijstaat in jouw persoonlijk ontwikkelingsproces. Strikt genomen werkt een leertherapeut niet altijd lichaamsgericht maar wel ontwikkelingsgericht. Een supervisor is deze deskundige die je in jouw professionele ontwikkeling bijstaat. Deze zal, omwille van jouw specialisatie in de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie, ook voldoende professionele en methodische kennis hebben over jouw toekomstige vak.

De leertherapeut vormt de constante in jouw ontwikkeling binnen de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie. Van studenten wordt verwacht dat ze beginnen met hun eigen leeranalyse. Hierbij geven we onder meer gehoor aan de overtuiging van Reich en zijn leerlingen dat een lichaamsgericht psychotherapeut de cliënt niet kan helpen voorbij een punt waar de therapeut niet zelf geweest is. De leeranalyse biedt de student de mogelijkheid als cliënt te ervaren hoe geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie werkt. Het biedt de student ook de mogelijkheid om, in het kader van de overdracht, te werken aan persoonlijke thema's.

De leeranalyse bestaat uit ten minste 50 uren verspreide over de 4 jaren en wordt gevolgd in groep en/of individueel bij één van de aangewezen leertherapeuten die zijn aangesloten bij het instituut. In groep kan dit in de vorm van bio-energeticagroepen, ademcirkels, authentic movement groepen, 'bewegen als antwoord' en andere lichaamsgerichte -ook dans- en bewegings-georiënteerde - psychotherapiegroepen.

Tijdens de evaluatiemomenten van de student kunnen leertherapeuten betrokken worden. Zij houden jouw ontwikkelingen bij en geven hierover feedback aan het trainersteam. Deze feedback gaat niet over de inhoud van (de gesprekken tijdens) jullie leertherapeutische samenkomsten. Wel koppelen de leertherapeuten terug over de impact van het lichaamsgericht werken, hoe de zelfreflectie verloopt en op welke manier een student het geleerde integreert.

Momentum tijdens de opleiding	Verspreid over alle opleidingsjaren
Aantal uren leertherapie	Minstens 50u verspreid over de gehele opleiding
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Leertherapeut	Te vinden in de syllabus ‘leertherapie – supervisie’
Modaliteiten	Kan individueel, alsook in groep (vb authentic movement groepen, ‘bewegen als antwoord’)
Verplichte literatuur voor deze module	Syllabus leertherapie – supervisie van AgapeBelgium. Te downloaden op het studentenplatform.
Verplichte opdrachten	<p>Verslagleggingen bijhouden (ifv portfolio)</p> <p>Leertherapie, ook in uren, aantoonbaar maken</p> <p>Melden wie jouw leertherapeut is aan het secretariaat van AgapeBelgium</p>

Een supervisor is deze deskundige die jou in je professionele ontwikkeling bijstaat. Deze zal, omwille van jouw specialisatie in de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie, ook voldoende professionele en methodische kennis hebben over jouw toekomstige vak. Supervisie is noodzakelijk wanneer je als therapeut i.o. effectief aan de slag gaat met het lichaamsgericht werken. Supervisie kan gevolgd worden bij verschillende trainers die verbonden zijn aan de opleiding.

Je zal als student gedurende de hele opleiding opgevolgd worden door een supervisor. Vanuit de opleiding verwachten we dat een student minstens 15 uren supervisie volgt tijdens het 4-jarig traject. Deze supervisor is ook betrokken bij de evaluatiemomenten van de student. Ook hier zal de supervisor niet inhoudelijk ingaan op de casuïstiek die door jou wordt aangeleverd. Wel geeft de supervisor feedback op jouw professionele attitude, kennis en de keuzes die je maakt. Tijdens de evaluatiemomenten van de student kunnen supervisors betrokken worden.

De gids 'Leertherapie en Supervisie' geeft de ingeschreven student toegang tot verslagtemplates, een lijst van leertherapeuten en supervisors die verbonden zijn aan de opleiding en nog meer achtergrondinformatie. Deze gids vindt de student op het studentenplatform bij inschrijving aan de opleiding.

Momentum tijdens de opleiding	Verspreid over de gehele opleiding
Aantal uren leertherapie	Minstens 15u verspreid over de gehele opleiding
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Supervisor	Te vinden in de syllabus 'leertherapie – supervisie'
Modaliteiten	Kan individueel, alsook in groep
Verplichte literatuur voor deze module	Syllabus leertherapie – supervisie van AgapeBelgium. Te downloaden op het studentenplatform.
Verplichte opdrachten	Verslagleggingen bijhouden (ifv portfolio) Supervisie, ook in uren, aantoonbaar maken Melden wie jouw leertherapeut is aan het secretariaat van AgapeBelgium

De kosten voor leeranalyse en supervisie vallen buiten het collegegeld. Vanuit de opleiding wordt verwacht dat de student zijn ontwikkelingen die in de supervisie en leertherapie plaatsvinden, bijhoudt in verslagleggingen. Deze verslagen vormen een onderdeel van de ontwikkelingsportfolio van de student. Elk verslag dient ook overgemaakt te worden aan de leertherapeut / supervisor.

Module ‘portfolio en haar presentaties’

Van elke student wordt verwacht dat hij/zij haar ontwikkeling in kaart brengt. De manier waarop jij jouw groeien en leren illustreert, komt samen in een ontwikkelingsportfolio. Het woord zegt het al: hiermee breng je je ontwikkeling of groei in kaart door te reflecteren op wat je in je opleiding of stage hebt gedaan en hoe je daarin bent gegroeid. Omdat je deze portfolio elk jaar zal presenteren, kan je ook stellen dat het portfolio een beoordelingskarakter krijgt. Je presenteert namelijk het ‘bewijs’ dat je bepaalde competenties hebt verworven. Meestal wordt het gecombineerd met een eindgesprek of presentatie om dieper op je bewijsstukken in te gaan.

Door het ontwikkelingsportfolio zal de student aantonen welke ontwikkeling of groei hij/zij heeft meegemaakt. De student doet dit door te reflecteren op de ervaringen en leerontwikkelingen tijdens de opleiding en stage; hoe hij /zij de theorie begrijpt en toepast; op welke manier leertherapie en supervisie hem/haar heeft gevormd; hoe hij of zij de methodes en technieken toepast; hoe een behandeltraject er uit kan zien. De studenten verwerken in het portfolio systematisch wat ze leren en wat dat voor hen persoonlijk betekent. Ook opdrachten die door trainers worden gegeven, ervaringen en reflecties van lichaamsgericht psychotherapeutisch werken, inzichten die vanuit intervisie, supervisie of leertherapie komen en andere onderwerpen die de student aanbrengt om zijn of haar ontwikkeling te staven, worden in de portfolio opgenomen.

De richtlijnen van het ontwikkelingsportfolio vindt de student op het studentenplatform.

Je vraagt je misschien af waarom het nodig is om bewijsstukken te verzamelen en ordenen. Je vindt het misschien veel efficiënter als je begeleider jou observeert en op die manier oordeelt of je voldoet of niet. Wat is de meerwaarde van een portfolio voor jou? Een aantal antwoorden op deze vraag vind je hier:

- Een portfolio helpt je om te leren: het idee achter een portfolio is dat je leert door te presenteren, uit te leggen van en terug te kijken op wat je gedaan hebt. Het is een ‘tool for learning’.
- Je hebt als student de touwtjes in handen: binnen de richtlijnen qua vorm en inhoud heb je vrijheid om je te presenteren.
- Er is veel feedback en aandacht voor jou als individuele persoon.
- Een portfolio ondersteunt de opvolging van hoe je het doet in je opleiding: doordat je zelf nadenkt over wat je gedaan hebt en doordat je feedback van anderen (docent, stagebegeleider, medestudenten,...) op je handelen en/of je producten verzamelt.
- Je kan je eigen beeld over hoe competent je bent, spiegelen aan het beeld dat anderen (docent, stagebegeleider, medestudenten,...) hebben over jou. Dat kan inzicht geven in je sterke kanten en je leerpunten en kan het leerproces versterken om zo je competenties verder te ontwikkelen.

De vormgeving en andere kenmerken van de portfolio worden in een aparte syllabus aan de ingeschreven student bezorgd. Het eerste, tweede en vierde jaar van de opleiding kennen een portfoliopresentatiedag per opleidingsjaargroep. In het derde jaar van de opleiding zal de portfolio tijdens een individueel gesprek met de opleidingscoördinator besproken worden.

Aantal opleidingsdagen	1 dag
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Trainer(s)	N. Ghekiere, S. de Bruijckere
Verplichte literatuur voor deze module	Jouw portfolio

Module ‘praktijkervaring en stage’

Praktijkervaring

Wanneer je reeds (psycho)therapeutisch werkt met mensen alvorens je deze opleiding aanvat, dan is het best mogelijk dat jouw werkcontext reeds voldoende mogelijkheden aanbiedt om de geleerde ervaringen en de opgedane kennis te integreren. Deze praktijkervaringen gelden dan ook als waardige stage-uren en worden via de supervisie die je volgt gevalideerd als stage-uren. Verslaglegging is niet alleen noodzakelijk voor jouw praktijkvoering, maar zal ook voor de opleiding belangrijk zijn als toetsingsmiddel van de praktijken.

Stage

Werk je nog niet in een omgeving waarin je reeds praktijkervaring opdoet, dan dien je stage te volgen. De student gaat in dit geval zelf actief op zoek naar een stageplaats waarin hij/zij het lichaamsgericht psychotherapeutisch werken kan toepassen.

De opleiding verwacht dat je tijdens de 4 opleidingsjaren minstens 300 uren praktijkervaring opdoet, al dan niet in de vorm van een stage. Een professioneel therapeut die deelneemt aan de opleiding kan dus met andere woorden ook in een eigen setting praktijkervaring opdoen en de nodige praktijken ‘verzamelen’. Jouw supervisor is vanzelfsprekend ontzettend nauw betrokken bij deze stage of praktijkvoering. Wanneer je begint met praktiseren dan vragen wij om de opleiding op de hoogte te brengen hiervan en ons alsook jouw supervisor aan te duiden. Mocht je nog niet beschikken over een supervisor, dan zal de opleiding helpen met het vinden van een supervisor vooraleer je begint met de praktijkervaring.

Aantal uren	(minstens) 300
Vrijstelling mogelijk?	Neen
Wie steunt je?	Jouw supervisor en de opleidingscoördinator
Verplichte binnen deze module	Verlaglegging van sessies Verlaglegging supervisie Aantoonbaarheid van praktijkervaringen Jouw portfolio

De 3-jarige specialisatie in contactdagen, contacturen, studielast en ECT'S

Specialisatie dans- en bewegingstherapie		Contact-dagen	Contact-uren	Studielast	ECT
Opleidingsjaar 2 'essenties'	Fundamenten van LPT advanced 1	2	13	28	1,5
	Positieve psychologie en creatieve processen	4	32	10	1,5
	Fundamenten van LPT advanced 2	2	13	28	1,5
	Sound, movement & touch	3	23,5	18	1,5
	Groepssupervisie	1	6,5	21	1
	Traumasensitief werken en het lijf	2	13	16	1
	Authentic Movement	3	19,5	8	1
	Bewegingsanalyse (LBMS) & Chace	4	26	8	1
Portfoliopresentaties	1	6,5	36	1,5	
Opleidingsjaar 3 'verdiepingen'	Proceswerk in DBT	2	13	16	1
	Bartenieff Fundamentals™	3	19,5	22	1,5
	Positieve psychologie en creatieve processen	2	13	16	1
	Sound, movement & touch	3	19,5	9	1
	Van anamnese tot behandeling	2	13	28	1,5
	Authentic Movement	4	26	30	2
	Bewegingsanalyse (LBMS)	3	19,5	9	1
	Bewegingsanalyse (LBMS) en procesmatig werken	2	13	22	1,5
Portfoliopresentaties	1	6,5	36	1,5	
Opleidingsjaar 4 'specialisaties'	Fundamenten van LPT Capita selecta	4	26	30	2
	Groepsdynamisch werken	3	23,5	18	1,5
	Werken met kinderen en jongeren	2	13	16	1
	Groepssupervisie	2	13	14	1
	Authentic Movement 'in depth'	2	13	16	1
	Sound, movement & touch	2	13	16	1
	Integratie, portfolio, ceremonie, feestelijke afronding	4	32	52	3
Totaal van de 3 specialisatiejaren	63	429,5	523	34	
Totaal van de 4 opleidingsjaren	85	575,5	658	44	

Eigenschappen van de opleiding
geïntegreerd lichaamsgericht werken
in (psycho)therapie

De groep

De groep is samengesteld uit studenten die zich wensen te professionaliseren in één specialisatie van de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie. Het eerste jaar, de bedding, brengt alle geïnteresseerden samen. Om voor iedereen de studie en de persoonlijke ontwikkeling zo veilig mogelijk te laten verlopen, helpen we erover waken dat er in de groep een sfeer van acceptatie en respect heerst. Wij besteden daarom ook regelmatig aandacht aan het groepsproces en de groepsveiligheid. Opgeleid worden in de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie vraagt een veilige en geborgen setting waar de student zich kan binden aan medestudenten, waar ‘schaduw’ mag geëxploreerd worden, waar groepsdynamieken genuanceerd verkend kunnen worden. Dit evenwicht realiseren wij in deze opleiding door gebruik te maken van verschillende opleidingsmodaliteiten zoals dagonderwijs en residentieel onderwijs of theoretische dagen en bootcamps / procesmatige trainingen.

Ingebed in een professioneel netwerk

De opleiding die wij aanbieden, is niet zomaar een opleiding die wij op een rustige zondagmiddag in elkaar hebben gestoken. Het is een opleiding waar jarenlang onderzoek, discussies, netwerken, trainingen en samenwerkingen aan vooraf zijn gegaan. Deze opleiding verenigt verschillende lichaamsgerichte psychotherapeutische scholen en is ingebed in verschillende partnersamenwerkingen die meekijken naar de inhoudelijke en structurele kwaliteit van de training.

Opgeleid worden in AgapeBelgium is opgeleid worden in een kwaliteitsvolle organisatie. Met een KMO-portefeuille-, een WSE- en een Qfor- erkenning tonen wij aan dat onze opleidingen een maatschappelijke meerwaarde hebben en kwaliteitsvol zijn.

Een student wordt, bij toelating tot de opleiding, lid van de Vlaams-Nederlandse organisatie ‘Society for Psychosomatic Medicine’. De opleiding betaalt voor de eerstejaarsstudent de lidgelden van deze organisatie. Op deze manier krijg je bovenop een mooie reductie voor de 2 symposia die de SPM jaarlijks organiseert ook toegang tot andere initiatieven die zij opzetten. Meer info vind je op <https://psychosomatic.website/>

IACAET of The International Association for Creative Arts in Education and Therapy is een internationale organisatie die toekijkt op de inhoud en de kwaliteit van de specialisatie ‘Dans- en Bewegingstherapie’. Deze organisatie verenigt onderzoekers, trainers en organisaties uit onder andere de dans- en bewegingstherapeutische wetenschappen. Naast afstemming organiseren op internationaal niveau, zal deze organisatie bijzondere online bijscholingen aanbieden.

Daarnaast hebben we nauwe contacten met de Belgische Vereniging voor Creatieve Therapie (BVCT) en de European Association for Body Psychotherapy (EABP). Deze belangenverenigingen helpen niet alleen de student, maar voorzien ook richtlijnen waaraan opleidingen dienen te voldoen.

Vrijstellingen

Vrijstelling kan enkel toegekend worden voor de module psychopathologie. Ook al heb je bv reeds modules van de opleiding gevolgd in het verleden, dan zal er geen vrijstelling toegekend worden omdat elk opleidingsblok jaarlijks genuanceerd wordt aan de hand van nieuwe wetenschappelijke vaststellingen.

Verlaglegging

Van elk opleidingsblok maakt de student een verslag (op basis van aangereikte vragen). Dit verslag vormt een onderdeel van het ontwikkelingsportfolio van de student. De student dient dit verslag via het studentenplatform in na elk gevolgd opleidingsblok. Een eindverslag (waarvan richtvragen te vinden zijn op het studentenplatform) vormt de basis van de verplichte evaluatie op het eind van elke cyclus.

Close readings

De student krijgt toegang tot een ruime literatuurlijst met verplichte en niet-verplichte literatuur. De theoretische belasting in een eerste cyclus is minimaal, maar verruimt zich gradueel tijdens de daaropvolgende cycli. Intervisiegroepen worden gedurende de loop van de opleiding ook lees- en studiegroepen.

Rooster en boekenlijst

Een overzicht van de modules en de geplande data is te vinden op de website en op het studentenplatform. De belangrijkste boeken waarvan de trainers verwachten dat deze ook gelezen zullen worden, vind je in de studiegidsen. Uitgebreide literatuur kan altijd opgevraagd worden aan de opleidingscoördinator. Naast verplicht te lezen literatuur zullen verschillende trainers ook verwachten dat hun hand-outs gelezen en bestudeerd zullen worden. Deze worden als eerste in de opleidingsblokken doorgenomen met de studentengroep en zijn tevens te raadplegen op het studentenplatform.

Beroepscode

Voor de therapeuten in opleiding aan de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie bestaat een beroepscode. Deze kan de student vinden op het studentenplatform. Wanneer een student onder supervisie met LPT werkt, dient hij of zij een kopij van deze code te ondertekenen. De code maakt het mogelijk voor de student om onder specifieke voorwaarden de geleerde materie te gaan toepassen.

Inschrijven en studiekosten

Toelatingscriteria voor de opleiding

Deze opleiding kwam tot stand op vraag van diverse gezondheidswerkers. Omdat ze vooral haar toepassingen kent in de geestelijke gezondheidszorg en de coaching-sector, richt ze zich hoofdzakelijk tot iedereen die minstens een bachelor-diploma behaalde, bij voorkeur in een mens-wetenschappelijke discipline. Zo beschikt de student bij voorkeur over een bachelor in de toegepaste psychologie, creatieve therapie, maatschappelijk werk, gezinswetenschappen, orthopedagogie, psychiatrische verpleegkunde, sociale readaptiewetenschappen, sociale verpleegkunde. Of een master in de klinische psychologie, orthopedagogie, seksuologie, dans- en bewegingstherapie, revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie, lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen, psychomotore-therapie en geneeskunde.

Het is ook mogelijk dat je beschikt over relevante werkervaring of dat je andere opleidingen/trainingen hebt gevolgd, wat het aannemelijk maakt deze opleiding te volgen.

Studenten die een acute psychiatrische problematiek kennen, kampen met een alcohol-, eet- en/of drugsverslaving worden aangeraden te wachten om opleiding te starten tot deze klachten verholpen zijn.

Een persoonlijke leertherapie bij een leertherapeut (die bij voorkeur verbonden is aan of gekend is bij het opleidingsinstituut) is vereist om in aanmerking te komen voor 'het certificaat in de lichaamsgericht psychotherapie'. Deze leertherapie start bij aanvang van de opleiding.

Daarnaast is elke student minstens 24 jaar oud.

Om aan deze opleiding te kunnen starten, dien je bereid te zijn te reflecteren op jezelf én deel te nemen aan de belichaamde oefeningen die ingebed zijn in de lichaamsgerichte psychotherapeutische methodes. Je bent ook in staat om jouw reflecties onder woorden te brengen en te delen met jouw groepsgenoten en de trainer(s). Binnen deze training is het belangrijk dat je als student bereid bent jezelf en de ander te ontmoeten vanuit respect en gelijkwaardigheid, ongeacht de voorkennis die je (al dan niet) hebt.

De opleiding vraagt en verwacht dat de student zichzelf ook 'inleest' in de materie. De student kan zich hiervoor baseren op een afgestemde literatuurlijst en diverse artikelen en hand-outs. Hoewel verschillende 'close readings' ook in groep kunnen plaatsvinden, vraagt het verwerven van de kennis tijdsplanning en discipline.

Kennis van de Engelse taal is vereist omdat een groot deel van de bestaande literatuur nog steeds in het Engels verschijnt.

Inschrijfprocedure voor de opleiding

De inschrijfprocedure kent 3 belangrijke hoofddoelstellingen:

1. De opleidingsverantwoordelijke kan inschatten of de opleiding tegemoet komt aan de verwachtingen en doelstellingen van de student;
2. De student kan ervaren in deze opleiding 'op de juiste plaats' te zitten;
3. De student is op de hoogte van en kan zich verbinden aan alle processen die deze opleiding mogelijk maken.

De verschillende stappen in de procedure dienen elke partij hierin te informeren. Zelfreflectie, motivatie en mogelijke ervaringen krijgen aandacht. Ook de fysieke en geestelijke gezondheid zijn belangrijk. Studenten die drugsverslaafd zijn en in de laatste 5 jaar een psychiatrische opname hebben gehad wegens psychotische episodes kunnen niet deelnemen aan deze opleiding.

Je aanmelden voor de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie kan via de website.

Nadat wij jouw aanmelding hebben ontvangen, zal je een link ontvangen om de intake vast te leggen. Ter voorbereiding van dit gesprek zal je een vragenlijst moeten invullen waarin je onder andere jouw motivatie zal beschrijven.

Pas na een positieve evaluatie van dit gesprek zal je je kunnen inschrijven voor de opleiding. Je zal hierover per mail op de hoogte worden gebracht. Nadien schrijf je je online in zodat wij jouw gegevens ontvangen die nodig zijn voor de administratie.

Deze administratieve inschrijving verloopt automatisch. Je ontvangt na je inschrijving een digitale bevestiging samen met de documenten die ingevuld moeten worden om je inschrijving definitief te maken. Na deze administratieve inschrijving, ontvang je richtlijnen om toegang te krijgen tot de digitale leeromgeving van de opleiding. Deze bevat informatie waarmee je je alvast kan voorbereiden op de start van jouw opleiding.

Aanmelding en intake

Het intakegesprek

Je schrijft je eerst in voor het intakegesprek. Aan het intakegesprek is een kostprijs van €100 excl. BTW verbonden. Deze som wordt van de opleidingskosten afgetrokken wanneer de student aangenomen wordt voor de opleiding.

Het intakegesprek vindt online plaats, na een geboekte afspraak. Dit gesprek is een wederkerig kennismakingsgesprek, waar de persoonlijke motivatie als een opstap geldt. Tijdens het intakegesprek zullen de motivatie en de verwachtingen besproken worden. In eerste instantie wensen wij erachter te komen of de opleiding die wij aanbieden, beantwoordt aan de bedoelingen en verwachtingen van de student. Ook zal de kandidaat-student bevraagd worden naar persoonlijke leerdoelstellingen. We informeren naar de fysieke gezondheid, mentale gezondheid, ervaringen in het (lichaamsgericht) psychotherapeutisch werken en of er reeds een leertherapeut of supervisor is waarmee de kandidaat-student werkt.

De informatie die wij meekrijgen vanuit de intake wordt voorgelegd aan een afvaardiging van het trainersteam. Wanneer het gesprek door hen positief wordt beoordeeld en wanneer de aanmeldende student zelf de intake positief beoordeelt, zal de administratieve intake uitgerold worden.

De administratieve intake

Wanneer de student weerhouden wordt voor de opleiding, start de administratieve intake. Deze vindt plaats op een digitale manier. Per email ontvangt de student een akkoordverklaring, inschrijvingsbewijs en factuur. Ook krijgt de student alle informatie om toegang te krijgen tot het digitale studentenplatform. Op dit platform vindt de student cursusmateriaal én richtlijnen die het studeren gemakkelijker maken.

Starten aan de opleiding kan op voorwaarde

1. dat er een toelatingsgesprek heeft plaatsgevonden met het hoofd opleidingen en dat dit gesprek positief is beoordeeld;
2. dat het inschrijvingsformulier volledig is ingevuld en ondertekend;
3. dat de betaling of aanbetaling vóór de gestelde datum is voldaan.

Studiekosten, subsidies en annulering

Studiekosten

De opleiding waaraan je zal deelnemen bestaat uit verschillende cycli die op hun beurt bestaan uit verschillende opleidingsblokken. De student schrijft zich in en betaalt per cyclus. Eén cyclus omvat +- één kalenderjaar.

Het collegegeld omvat alle colleges voor de betreffende cyclus, opdrachten, nakijkwerk, alsook de residentiekosten, syllabi alsook een lidmaatschap bij de Society for Psychosomatic Medicine gedurende 1 jaar en ontvangt van hen reductie op hun aanbod (symposia en meer).

Het collegegeld kan, indien noodzakelijk, voor aanvang van een studiejaar worden aangepast aan de gestegen kosten volgens het indexcijfer. Het collegegeld of de aanbetaling is verschuldigd na ondertekening van het inschrijvingsformulier en na de wettelijke bedenktijd van 14 kalenderdagen. Betaling dient te geschieden vóór de datum vermeld op de factuur.

De cateringkosten van de modules die residentieel zijn, zijn om dezelfde reden ook in kaart gebracht.

Termijnbetaling

Het collegegeld kan ook in termijnen worden voldaan. Wanneer je gebruik wenst te maken van deze regeling, neem dan graag contact op met het secretariaat (info@agapebelgium.be). Via het secretariaat wordt een afbetalingsplan opgemaakt. Je maakt daarbij je eigen betalingsplan op waarbij het saldo uiterlijk op het eind van het lopende trainingsjaar volledig vereffend is. Eventuele uitzondering op de termijn van spreiding kan je aanvragen via het secretariaat.

Hiervoor hebben wij een specifieke procedure opgemaakt (dmv SEPA domiciliëring) die ons toelaat in max 12 maanden/termijnen de afbetaling te vereffenen. Voor het opmaken van dit afbetalingsplan en het maandelijks innen van de bedragen is er een éénmalige bijdrage van 30 euro (incl. BTW). Verder kun je zelf aangeven in hoeveel termijnen je wenst af te betalen en wat de maandelijkse bijdrage is. Alleen vragen we om een verhoogde eerste betaling te doen en max na 12 termijnen alles terugbetaald te hebben.

Stel volgend scenario (als voorbeeld, de prijs is indicatief. Je kan de correcte opleidingsprijs vinden op de website):

Opleidingscyclus 1 + catering	3955.68€
Aanmaak afbetalingsplan	30€
Totaal te betalen	3985.68€

Enkele voorbeelden die we reeds gebruiken van afbetalingsplan:

Alles te betalen in 12 termijnen		Alles te betalen in 6 termijnen	
Termijn 1	€685,68	Termijn 1	€985,68
Termijn 2-12	€300	Termijn 2-6	€600

Prijsverhogingen op basis van gezondheidsindex

De opleidingskosten zijn steeds berekend voor het kalenderjaar waar de opleidingscyclus in geprogrammeerd staat. Modules die in een volgend kalenderjaar worden opgezet, kunnen een prijsaanpassing kennen die niet hoger is dan de jaarlijkse gezondheidsindex.

Het collegegeld kan voor de residentiële blokken stijgen enkel wanneer plotse prijsstijgingen in voedsel- en energiekosten algemeen zijn. Ook hier zal de gezondheidsindex deze prijzen harmoniseren.

De prijzen voor de opleiding kan je opvragen via het secretariaat of raadplegen op onze website en in de brochure.

Restitutie

Indien een student in de loop van de opleiding besluit te stoppen met de opleiding, kan er geen terugbetaling verwacht worden van de reeds betaalde gelden. Openstaande bedragen zullen nog steeds gevorderd worden via de domiciliëring. De student kan alsook geen mindering van opleidingskosten genieten wanneer hij/zij een opleidingsblok mist of vrijstelling geniet van een opleidingsblok.

Subsidies voor de opleiding: KMO-portefeuille en Vlaams OpleidingsVerlof (VOV)

AgapeBelgium is een KMOp-dienstverlener voor de Vlaamse Overheid en beschikt via het Qfor-kwaliteitslabel over de voorwaarden om de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie in aanmerking te laten komen voor het Vlaams opleidingsverlofstelsel.

Om in aanmerking te komen voor de KMO-portefeuille-subsidie dient de student aan een aantal voorwaarden te voldoen:

De subsidie via de KMO-p kan enkel voor studenten die voldoen aan volgende voorwaarden:

1. Diensten gericht op het aanleren van competenties die deel uitmaken van een beroep uit de knelpuntenberoepenlijst van de VDAB: arts, kinesist en verpleegkundige zijn een knelpuntberoep
2. Diensten gericht op het aanleren van technologische, technische, exact-wetenschappelijke of wiskundige kennis en de toepassing ervan in beroepen. STEM-opleidingen en Zorg STEM-opleidingen gepubliceerd op onderwijskiezer.be voldoen aan deze voorwaarde: masters geneeskunde, masters revalidatiewetenschappen & kinesitherapie, bachelors verpleegkunde, klinisch psychologen, osteopaten (indien de opleidingen gericht is op jouw bedrijfsfunctioneren, kernactiviteit als osteopaat)

De gelijkgestelden met de medische beroepen komen in aanmerking voor aankoopdiensten met betrekking tot de mentale en fysieke gezondheid. De deelnemer moet een door de overheid erkend (para-) medisch beroep hebben: officieel diploma in de psychologie, orthopedagogie, diëtik, ergotherapie, logopedie, geneeskunde, kinesitherapie, verpleegkunde, homeopathie, chiropraxie, osteopathie, acupunctuur, psychotherapie (volgens de wet van 1 september 2016 van Maggie de Block), audiologie en tandartsen en apothekers.

Een gespreide betaling via een afbetalingsplan is mogelijk voor wie niet in aanmerking komt voor de KMO-portefeuille.

Werknemers in de privésector in Vlaanderen hebben onder bepaalde voorwaarden recht op het Vlaams opleidingsverlof. Voor deze opleiding kan je gebruik maken van het VOV (Vlaams

opleidingsverlof) indien het volgen van de opleiding wordt aangeraden in het persoonlijk ontwikkelingsplan tijdens het volgen van loopbaanbegeleiding. Indien je hier gebruik van wenst te maken, geef dit dan graag aan bij inschrijving.

Wat niet geïncludeerd is in de opleidingskosten

De opleidingskosten includeren niet de boeken, leertherapie of supervisie die verplicht onderdeel zijn van deze opleiding. Het bedrag van elke module is exclusief boeken.

Financiële regelgevingen bij overgang naar volgend opleidingsjaar

Om de administratie voor de student zo eenvoudig mogelijk te houden, hebben wij een concept ontwikkeld waarbij de student die zich inschrijft voor een meerjarige opleiding, zich administratief engageert voor alle opleidingsjaren met die duidelijkheid dat de student enkel per cyclus of opleidingsjaar betaalt. Dit betekent dat een student zich niet meer opnieuw moet inschrijven om door te gaan naar een volgend opleidingsjaar, wanneer de student dit wenst en wanneer hij of zij hiervoor in aanmerking komt.

De student kan zich elk jaar kosteloos uitschrijven, mits voldaan wordt aan de algemene voorwaarden én de specifieke uitschrijvingsbepalingen die opgenomen zijn in de akkoordverklaring van de betreffende opleiding, die de student na inschrijving invult.

Deze specifieke uitschrijvingsbepalingen zijn:

1. Wanneer een trainersteam besluit dat de student niet voldoet aan de voorwaarden om over te gaan naar een volgend opleidingsjaar, dan wordt dit gemotiveerd aan de desbetreffende student gecommuniceerd. In dit geval verbreekt AgapeBelgium de samenwerking met de student en geschiedt de uitschrijving automatisch en kosteloos.

2. Wanneer een student zelf beslist om niet over te gaan naar een volgend opleidingsjaar, dan zal een uitstap kosteloos plaatsvinden wanneer aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:

* Deze uitschrijving wordt via een aangetekend schrijven gecommuniceerd aan AgapeBelgium CommV.

* Deze uitschrijving gebeurt ten laatste 28 kalenderdagen na het hebben ontvangen van het Vormings- en Aanwezigheidsattest van het afgelopen opleidingsjaar.

3. Een student kan maximum 1 jaar pauze inlassen tussen 2 opleidingsjaren als 'Student in pauze' (SIP). Voor een SIP geldt:

3.1 De student blijft ingeschreven student en behoudt diens toegang tot het studentenplatform;

3.2 De student verbindt zich ertoe een voorschot op de opleidingskosten te betalen van €850 binnen de 28 kalenderdagen na het ontvangen van de factuur;

3.3 De student verbindt zich ertoe het resterende saldo te voldoen voor aanvang van het volgende opleidingsjaar.

4. Enkel een ingeschreven student kan gemiste opleidingsblokken of -modules inhalen in de loop van zijn/haar opleidingstraject, met een maximum van 1 jaar na het aflopen van het laatste opleidingsblok van de betreffende opleiding.

5. De ingeschreven student verbindt zich ertoe om voor de afgesproken deadline de blokken door te geven die hij/zij wenst in te halen. Deze deadline wordt minstens 1 maand voor aanvang van het nieuwe opleidingsjaar gecommuniceerd.

Annuleringsregeling

Wanneer de student zich tot 28 kalenderdagen voor de aanvang van het betreffende Agape Academy-project uitschrijft, is de student 20% van het lesgeld verschuldigd met een minimum van € 100,00.

Wanneer de student zich minder dan 28 kalenderdagen voor de aanvang van het betreffende Agape Academy-project uitschrijft, is de student het volledige lesgeld verschuldigd, met uitzondering van de catering.

De annuleringsvoorwaarden zijn van toepassing vanaf het moment van inschrijving, ongeacht het moment van betaling.

Het niet betalen van de deelnameprijs geldt nooit als annulering.

Annulering geschiedt door een aangetekend schrijven.

Bevestiging van de opzegging wordt door het opleidingsinstituut elektronisch gedaan.

Wanneer AgapeBelgium een project dient te annuleren, dan krijgt de student alle gelden die overgemaakt zijn voor dit betreffende project teruggestort.

Aanwezigheid

Elke student wordt gevraagd om haar aanwezigheid en zeker afwezigheid te melden via het studentenportaal van de opleiding. Indien je niet aanwezig kan zijn op een colledag, geef dit graag tijdig door aan het secretariaat. Het afwezigheidspercentage mag per module niet meer zijn dan 10% van de collegetijd van de module. Indien een student meerdere dagen mist, kan hij of zij de gemiste opleidingsdagen in het volgende studiejaar inhalen. De student zal alsook haar aanwezigheid aantoonbaar maken door ter plaatse een aanwezigheidsformulier te ondertekenen. Op het eind van het opleidingsjaar ontvangt de student een overzicht van haar aanwezigheid en eventueel in te halen opleidingsblokken (aanwezigheidsattest).

Attest van deelname en certificaat

Na elke gevolgde cyclus ontvangt de student een attest. Dit attest getuigt dat de student deel heeft genomen aan de betreffende module, minstens 90% aanwezig was, een positieve evaluatie heeft bekomen voor de ingediende portfolio en dat men kan verwachten dat de student de leerstof eigen heeft gemaakt.

Nadat de student alle cycli en dus ook alle modules heeft gevolgd, stage heeft doorlopen, voldoende leertherapie en supervisie kan aantoonbaar maken en een positieve evaluatie heeft gekregen op het eindportfolio, ontvangt de student het certificaat van de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie met specialisatie Dans- & Bewegingstherapie.

Kwaliteit

Ingebed in deskundigheid

Wanneer je je inschrijft en aangenomen wordt voor de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie, krijg je als student ook toegang tot verschillende professionele netwerken. Jouw ontwikkeling in de lichaamsgerichte (psycho)therapie kan op deze manier gedragen worden door meer actoren dan enkel de opleiding waar je aan deelneemt. Voor de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie werkt het opleidingscentrum samen met andere organisaties en deskundigen die zowel nationaal als internationaal actief zijn. Deze organisaties geven ons beroep verdieping, wetenschappelijkheid en geloofwaardigheid en kunnen belangrijke resources blijven voor jou wanneer je de opleiding hebt afgerond.

De trainers

Alle trainers die verbonden zijn aan deze opleiding zijn geselecteerd op basis van hun bijzondere competenties in het werken met lichaamsgerichte (psycho)therapie of als lichaamsgericht psychotherapeut. Ze dragen elk op hun eigen bijzondere manier bij aan de ontwikkelingen van lichaamsgerichte (psycho)therapie en of hun specialisaties. De trainers hebben allemaal ruime therapeutische ervaringen en verdiepten zich in de studie van (domeinen binnen) de lichaamsgerichte (psycho)therapie. Alle trainers hebben jaren ervaring opgedaan in het aanbieden van trainingen.

Ze verbinden zich er toe om op een deontologisch en deskundige manier hun expertise en kennis te delen. Het document 'AgapeBelgium Professional Practices Framework' beschrijft hoe de trainers de waarden en deontologie van onze academy behartigen. Dit document vindt de student op het studentenplatform.

Naast het vaste trainersteam nodigen we in de module 'klinisch therapeutische integratiedagen' trainers uit die lichaamsgerichte (psycho)therapie aanbieden in hun praktijk. Op deze manier wordt de brug met de geestelijke gezondheidszorg heel actueel en bijna voelbaar in de opleidingsstudio's.

De trainer kan op een online platform feedback geven aan de organisatie of de opleidingsverantwoordelijke over het gegeven opleidingsblok.

De Europese Associatie voor Lichaamsgerichte (psycho)therapie (EABP)

De EABP is de belangrijkste vertegenwoordiger van lichaamsgerichte (psycho)therapie binnen Europa. Als overkoepelende beroepsorganisatie die de normen van het beroep in kaart brengt, is zij een belangrijke partner. De opleiding is niet enkel opgezet op basis van haar richtlijnen. Tevens zijn wij in het proces om deze opleiding te laten erkennen door de EABP.

Society for Psychosomatic Medicine

Het opleidingsinstituut werkt in functie van de opleiding geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie nauw samen met de Society for Psychosomatic Medicine. Deze Belgisch-Nederlandse vereniging beoogt én de verspreiding van het gedachtegoed én de praktijk die onder de noemer ‘psychosomatische geneeskunde’ wordt beoefend en uitgewerkt. Grote aandacht gaat naar het verhogen van kennis en vaardigheden, het ondersteunen van de hulpverlener en van de hulpzoekenden en het beïnvloeden van attitudes.

Als uitgangspunten neemt de vereniging aan dat de persoon een totaal en onscheidbaar organisme is binnen de totaalorganisatie van de omgeving. De historisch ontstane scheiding tussen het bestuderen en behandelen van enerzijds soma en anderzijds psyche is onhoudbaar. Kennis wordt verworven door én brede, onbevooroordeelde en nieuwsgierige wetenschapsbeoefening én door de dagelijkse ervaring van de hulpverleners en van de patiënten. De kennis en de praktijk moeten continu verrijkt worden en de mensen moeten ook begeesterd worden in het uitoefenen van hun beroep. De society streeft ernaar dat de kennis niet het bevoorrechte domein is van enkelingen, niet kan worden afgebakend of beschermd en wordt opgebouwd door zowel grote als kleine inzichten en stappen.

Studenten die inschrijven aan de opleiding ontvangen één jaar gratis lidmaatschap bij de Society for Psychosomatic Medicine. Tijdens dit jaar ontvangen ze korting op hun bijzondere symposia die de organisatie jaarlijks inricht.

Streven naar kwaliteit

In 2024 behaalden wij opnieuw het Qfor label en werden wij als een KMOp-dienstverlener voor de pijler opleidingen opnieuw voor 5 jaar erkend. Deze labels zorgen ervoor dat onze studenten kunnen genieten van verschillende subsidies bij het intekenen op ons aanbod (onder specifieke door de overheid gedefinieerde voorwaarden).

Het opleidingsinstituut AgapeBelgium is fier een Qfor-label te mogen dragen. Dit kwaliteitslabel vertegenwoordigt de verschillende inspanningen die geleverd worden om een kwaliteitsvolle dienstverlening tegemoet te komen en een kwaliteitsvol opleidingsinstituut te zijn. Zowel inhoudelijk als structureel zal onze organisatie zichzelf in vraag blijven stellen om op deze manier tegemoet te blijven komen aan een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Organisatie van de administratie

Het beheer van de studentenadministratie wordt georganiseerd met behulp van cursusadministratie software. Deze software zorgt ervoor dat onze opleidingen efficiënt georganiseerd worden waardoor we vlotter kunnen communiceren en alle documenten gemakkelijker kunnen beheren.

De facturatie vindt geautomatiseerd plaats. Dit zorgt voor uniformiteit en betrouwbaarheid. Onze office manager is elke namiddag beschikbaar om vragen te kunnen beantwoorden en kan zowel telefonisch of per email aangesproken worden.

Studententevredenheid

We werken met verschillende instrumenten die de tevredenheid van de student meten en het studeren vergemakkelijken.

Het digitale studentenplatform op onze website bundelt documenten, lesmateriaal en templates. Na elk gevolgd opleidingsblok vragen wij de student het gevolgde opleidingsblok te evalueren. Het aangeleverd scoringsformulier zal je telkens vinden op het studentenplatform en het invullen ervan vormt een verplicht onderdeel van de opleiding. Doordat we dit na elk opleidingsblok doen, kunnen we heel snel anticiperen op vragen, opmerkingen of kunnen we in kaart brengen of de geleverde inspanningen voldoen aan de tevredenheid van onze studenten.

Vanuit de opleidingsgroep wordt een studentenjaarverantwoordelijke gekozen. Minstens 1x per jaar vindt er een vergadering plaats met de studentenverantwoordelijke en het hoofd van de opleiding. Deze vergadering vormt een platform om feedback m.b.t. de opleiding efficiënt plaats te laten vinden.

De student zal zijn of haar portfolio verrijken met verslaglegging. Deze verslaglegging is ook een instrument waar we de ontwikkeling van de student in kunnen bijhouden. De student kan steeds een tussentijdse evaluatie aanvragen bij de opleidingsverantwoordelijke. Structureel sluiten we elk opleidingsjaar af met een individuele- of een groepsevaluatie.

Kwaliteitsvolle medewerkers en partners

Ons officeteam, bestaande uit een office manager en een marketing- en communicatiespecialist, zet zich dagelijks in om alle vragen te beantwoorden en communicaties te verzorgen.

Opmerkingen, conflicten en klachten

AgapeBelgium is een organisatie die vanuit zijn ambitie en zijn waarden groeit en mogelijkheden blijft creëren die groei stimuleren. Maar werken met mensen is soms ook omgaan met moeilijkheden. Geen enkele organisatie is perfect, maar elke organisatie dient wel instrumenten te hebben om te streven naar schoonheid en effectiviteit. Om tegemoet te komen aan mogelijke problemen die mensen kunnen ervaren tijdens hun tijd hier in AgapeBelgium, staan onze deuren altijd open om opmerkingen, conflicten of klachten te horen en te behandelen.

Opmerkingen beschouwen wij als deze aanmerkingen die het functioneren van en binnen AgapeBelgium kunnen vergemakkelijken. Deze opmerkingen kunnen mondeling aan ons worden overgebracht, per mail of telefonisch. Opmerkingen worden besproken in het dagelijks bestuur, geëvalueerd en al dan niet gevolg aan gegeven. Indien de aard van de opmerking het nodig acht om de persoon van onze beslissing op de hoogte te brengen, dan zal dit vaak via hetzelfde communicatiekanaal teruggekoppeld worden.

Conflicten kunnen ook aan bod komen. Hiervoor hebben we verschillende opties om deze te beantwoorden. Al naar gelang de aard en de urgentie beantwoorden wij deze conflicten altijd binnen de context waar wij verwachten dat deze het meest effectief zullen zijn als ze behandeld worden.

Conflicten worden ons mondeling of per mail overgemaakt. Ook deze worden besproken binnen het dagelijks bestuur, waarbij een plan van aanpak zal worden voorgesteld aan de persoon of de personen die in conflict zijn. In uiterste gevallen kunnen we beroep doen op een professionele mediator die kan bemiddelen in deze conflicten.

Klachten zijn schriftelijke beschrijvingen die een weergave geven van een situatie waarbij iemand een groepsgebeuren of begeleidingsgebeuren als dusdanig ervaart dat hij/zij niet meer kan functioneren in deze setting. De vraag naar een adequate oplossing is vervolgens noodzakelijk en kan via een schriftelijke klacht met urgentie behandeld worden. De directie neemt deze klacht als eerste op en zal vervolgens ook hier een plan uitwerken om de persoon en de situatie tegemoet te komen met als doel herstel te creëren. Het is in deze materie niet vreemd dat wij beroep doen op een professionele bemiddelaar die de klacht en de betrokken partijen op een 'neutrale grond' zal begeleiden.

Een klacht zal altijd vertrouwelijk worden behandeld. Klachten en de wijze van afhandeling worden geregistreerd en gedurende 5 jaar bewaard in het persoonlijk dossier van de student.

Vertrouwenspersoon

AgapeBelgium werkt samen met een extern vertrouwenspersoon, Bart Verheyen. Als professioneel bemiddelaar en als vertrouwenspersoon kan hij de geschikte persoon zijn die jouw verhaal aanhoort en vrijblijvend advies kan geven. Bart Verheyen, die gebonden is aan zijn beroepsgeheim, kan twee soorten interventies plegen na het horen van jouw verhaal. Elke interventie is erop gericht om een oplossing te vinden in een vertrouwelijk en discreet kader.

Informeel interventie

De student wenst enkel een luisterend oor en advies. Het kan hier gaan over een of meerdere gesprekken met de vertrouwenspersoon. De student wenst dat de vertrouwenspersoon contact opneemt met iemand in de organisatie, die mee zou kunnen helpen om het probleem aan te pakken. De student vraagt de vertrouwenspersoon om een verzoeningsproces op te starten.

Formele interventie

De vertrouwenspersoon kan ook een formeel verzoek in ontvangst nemen. De directie van AgapeBelgium wordt hierbij schriftelijk op de hoogte gesteld van de psychosociale belasting waarna een analyse van de situatie wordt gemaakt met de vraag om passende maatregelen te treffen.

Een formele interventie kan ook plaatsvinden wanneer de student het informele proces heeft doorlopen en niet tevreden is over het resultaat. Het kan in die gevallen zo zijn dat de vertrouwenspersoon ook gaat bemiddelen of een geschikte bemiddelaar aanstelt om het proces te begeleiden. Bart Verheyen is te contacteren telefonisch op +32 475 57 36 12 of per email op bart.verheyen10@telenet.be.

Adviesraad

Om alles in goede banen te leiden, kan het dagelijks bestuur van AgapeBelgium beroep doen op de adviesraad. Deze informele, maar heel betrokken groep van experts uit verschillende disciplines staat ons bij met raad en daad indien nodig. In de adviesraad van AgapeBelgium zetelen o.a. communicatie-experts, mediators, psychologen, kunstenaars, ondernemers en lichaamsgerichte psychotherapeuten.

De groep

Voor de kwaliteit van het groepsgebeuren en leerproces is vooropgesteld dat elke cyclus pas kan plaatsvinden als er 14 studenten zijn ingeschreven die elk opleidingsblok kunnen volgen.

Met name voor de methodisch gekeurde modules, zal het contact met andere groepsleden een onderdeel vormen van de vorming. Kennismaken met de lichaamsgerichte psychotherapeutische methodes betekent voor de meesten het begin of het vervolg van een bijzondere persoonlijke reis. Zelf beleven hoe een lichaamsgerichte benadering jou raakt, verrijkt en ontwikkeling verdiept, maakt hiervan een belangrijk onderdeel uit. Het is echter niet altijd een gemakkelijke reis. De diepte behuist soms (nog) pijnlijke en belevenisvolle elementen die niet voor niets diep onder onze huid zijn weggestopt of geraakt.

Om voor iedereen die studie en de persoonlijke ontwikkeling zo veilig mogelijk te laten verlopen, is het onontbeerlijk dat in elke module een veilig, accepterend en open oprecht klimaat heerst. In de opleiding besteden we daarom ook regelmatig uitdrukkelijk aandacht aan het groepsproces, jouw persoonlijke ervaringen en de manier waarop je de relaties in de groep ervaart. De groep is een belangrijk onderdeel om de houding die van professionele therapeuten wordt verlangd, in te oefenen.

Het instituut AgapeBelgium

Agape is opgericht in 1986 door Dirk Ghekiere en Lieve Verhelle. Lichaamsgericht psychotherapeutisch werken stond al sinds het begin centraal in hun therapie-praktijk. In 2011 werd het instituut overgedragen aan Niek Ghekiere en Stephanie de Bruijckere. De AgapeAcademy werd in 2016 opgericht als een onderdeel van een grotere organisatie die we vandaag kennen als AgapeBelgium. Het instituut is intussen uitgegroeid tot een toonaangevende instelling met een groeiende reputatie.

De kennis en de technieken binnen de lichaamsgerichte (psycho)therapie worden al 30 jaar beoefend en gedoceerd in het instituut. Daarom behoort AgapeBelgium ook tot één van de oudste en meest ervaren instituten in België die de lichaamsgerichte (psycho)therapie centraal houdt in haar aanbod. Naast de opleiding Geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie verzorgt het instituut andere opleidingen, trainingen, therapieprogramma's en workshops die een verrijking en verdieping vormen voor het kennisgebied en de persoonlijke ontwikkeling van studenten en belangstellenden.

De directie ligt in handen van Niek Ghekiere en Stephanie de Bruijckere.

Naast de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van het instituut, heeft de directie de taak om de waarden, de visie en de missie van het instituut te waarborgen.

De directie laat zich bijstaan door medewerkers die de administratie en de communicatie verzorgen voor het instituut. De administratie is per email of telefonisch bereikbaar op elke werkdag tussen 9u en 16u30.

De trainers die verbonden zijn met het instituut kunnen optreden als adviseurs voor de opleiding.

Naast deze trainers wordt het instituut bijgestaan door

Mevr. Van Osselaer juridisch advies en advocatuur

Dhr. Bart Verheyen mediatie en klachtenbemiddeling

Dhr. Joost Desouter accountant

Dhr. Gilbert Toledo (USA) native spirituality

Dhr. Rahul Barhi (Nepal) native spirituality

Caroline Buys, Bonding psychotherapeute en dans- en bewegingstherapeute

De raad van advies wordt periodiek van de belangrijke ontwikkelingen en voornemens op de hoogte gehouden en functioneert als een deskundig en onafhankelijk klankbord ten behoeve van de directie. Deze adviseurs kunnen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen ten aanzien van alle aangelegenheden die het instituut aangaan.

Erkenning en registraties van AgapeBelgium

AgapeBelgium is een therapie- en opleidingscentrum dat door de Vlaamse overheid geregistreerd is als dienstverlener voor de pijler opleidingen en trainingen. Daarnaast beschikt AgapeBelgium over het kwaliteitslabel Qfor en wordt ze erkend door UNESCO voor haar bijdragen in het in stand houden van immaterieel erfgoed.

Missie AgapeBelgium

Body-mind-spirit-soul

AgapeBelgium is vandaag AgapeAcademy, AgapeTherapy en AgapeRituals. Onder de noemer 'Body-mind-spirit-soulwork' omvatten wij ons aanbod waar we recht doen aan de waarde van lichaams-gericht (psycho)therapeutisch werken, coachen en spiritualiteitsbeleving. Vanuit liefde dragen we de waarden creativiteit, deskundigheid, verbinding, autonomie en verantwoordelijkheid hoog in het vaandel. We zijn beschermend en blijven kritisch over onze waarden omdat ze belangrijk zijn voor een gezonde groei voor onze klanten en medewerkers, voor ons milieu en ons aanbod.

Aan onze klanten en onze medewerkers

Elk mens, ongeacht afkomst, religie, seksuele voorkeur, gender of leeftijd is welkom in AgapeBelgium. Wij wensen dat iedereen de kans krijgt zijn eigen talenten ten volle te ontplooiën. Deze ontwikkeling wensen wij voor onze klanten én voor onze trainers. De omkadering binnen AgapeBelgium voedt de veiligheid waardoor iedereen zichzelf kan ont-moeten en creatief zijn. Elk opleidingsaanbod is onderworpen aan kwaliteitsmetingen, waar zowel de trainers als het aanbod geëvalueerd worden. Dit draagt bij tot een grotere deskundigheid en garanties van klasse. Al onze medewerkers zijn verbonden aan een strikte deontologische code en handelen in een ethisch kader die de veiligheid van iedereen dient te garanderen. Verschillende registratie-instrumenten (evaluatieformulieren, verslagleggingen, portfolio-ontwikkeling, evaluaties) die ons worden aangediend door de student en de trainers, geven ons de mogelijkheid om elke student op te volgen, onze trainers aan het woord te laten en verschillende processen in elke opleiding/training te evalueren.

AgapeBelgium en haar Academy

De Academy van AgapeBelgium bundelt meer dan 30 jaar praktijkervaring in een trainingsaanbod verzorgd door verschillende gespecialiseerde trainers. Deze trainingen zetten de levenskwaliteit, de geestelijke gezondheid en de mogelijkheden om te verbinden van de mens centraal. AgapeBelgium heeft een rijke geschiedenis in het lichaamsgericht psychotherapeutisch werken enerzijds en het onderzoeken van spiritualiteitsbeleving anderzijds.

Op dit moment zijn 19 trainers, elk gespecialiseerd in een specifiek domein van de lichaamsgerichte (psycho)therapie, psychologie, praktijkvoering of spiritualiteit verbonden aan de Academy. Wij selecteren onze trainers op basis van uitmuntende en/of unieke ervaringen of bijdrages. Ze hebben allemaal minstens 10 jaar praktijkervaring, verrichten onderzoek of zijn internationaal verbonden als trainer. Alle trainers respecteren de deontologie van AgapeBelgium en zijn bijzondere ambassadeurs van de geïntegreerd lichaamsgericht werken in (psycho)therapie.

Voor ons milieu

Samen met velen steunen wij verschillende acties die gericht zijn op duurzaamheid en een gezond milieu. Het forum signformyfuture.be krijgt bvb al onze steun, maar ook acties zoals de klimaatprotesten van de jongeren of manifestaties tegen olie-uitbating zullen wij ondersteunen. En indien nodig nemen wij het heft in handen en gaan we met de directie van grootbanken praten en onderhandelen over hun investeringen in vervuilende producten, zoals wij ook hebben gedaan voor de Dakota Access Pipe Line (DAPL) en de ING-bank.

Ook de ecologische voetafdruk van Agapebelgium nemen wij ernstig. Sinds 2014 hebben wij onze uitstoot van broeikasgassen met 80% kunnen terugdringen door gebruik te maken van warmtepompen en zonnepanelen. Wij recycleren grondig en wegen investeringen af in functie van het milieu en duurzaamheid. Agapebelgium is gehuisvestigd in Koolskamp, in een groene oase, waar wij onze klanten met plezier laten verpozen in een tuin die met de meeste zorg en kennis is aangelegd.

Over ons aanbod

Wij beschouwen onze programma's als heel waardevolle en unieke creaties die gezondheid, verbinding en bewustwording stimuleren. Sommige van deze methodes zijn nieuw en werden ontwikkeld in de schoot van een team van eigentijdse onderzoekers. Andere van deze werkvormen zijn zo oud, dat enkel oude verhalen vertellen hoe ze 'geboren' zijn en 'gevoed dienen te worden'.

Gezien de grote effectiviteit van al onze programma's streven wij er steeds naar deze mensen uit te nodigen die een kunstenaar zijn geworden in het dragen van deze programma's. Binnen Agapebelgium dagen wij dit meesterschap uit door elke trainer te vragen hun kennis en technieken te onderbouwen, te illustreren en te onderzoeken. Wij vragen hen om hun specialiteit over te dragen op deze manier waardoor iedereen met zorgzaamheid, kennis, toewijding én liefde deze werkvorm(en) kan integreren in hun dagelijkse (professionele) leven.

Waar Agapebelgium dagelijks naartoe streeft

Een hoogstaand kwaliteitsvol trainingsinstituut zijn voor professionele partners, bedrijfsleiders – en medewerkers, professionals uit de coaching wereld en (geestelijke) gezondheidszorg waar psychotherapie en coaching zich richt naar lichaamsgericht werken en spiritualiteitsbeleving.

Een platform en een podium bieden voor hooggekwalificeerde trainers en andere autoriteiten inzake de gespecialiseerde psychotherapie en spiritualiteit.

Het oude traditionele immateriële erfgoed dat verbonden is met ons lichaam en dat de basis vormt van verschillende ceremonies en rituelen in stand houden en overdragen naar de volgende generaties. Een toegevoegde waarde creëren bij de toepassingen van efficiënte, effectieve,

ethische en kwaliteitsvolle methodes en benaderingen die de mens ont-wikkelt en de mensen verbindt.

Visie binnen Agapebelgium

Ons uitgangspunt

Het lichaam in zijn geheel is de bron van bewustwording, verbinding/communicatie, vernieuwing, spiritualiteit en creativiteit. Alle menselijke dynamieken en verhalen worden gedragen in en verstaan met behulp van ons lichaam. Het lichaam is de fysieke vorm die het mens-zijn mogelijk maakt en ons verbindt met al het leven in en rondom ons. De mens is een microkosmos en een weerspiegeling van het universum.

Onze focus

Het mens-zijn benaderen in zijn vraag en zoeken naar verbinding, communicatie, bewustwording en vernieuwing. Wij richten ons op professionals, deskundigen en organisaties die in hun dagelijks werken geconfronteerd worden met communicatiemoeilijkheden, stressklachten, onzekerheid en zingevingsvraagstukken.

Ons ideaal

Vele mensen wereldwijd inspireren via coaching, rituals & onze academy.

Onze klanten

Groei is van alle leeftijden, maar wij richten ons op de volwassen mens. Onze klanten zijn actief in bedrijfsleven, de (geestelijke) gezondheidszorg en de coaching wereld. Onze klanten contacteren ons omdat ze willen geïnspireerd worden bij hun persoonlijke, professionele en spirituele groei.

Onze medewerkers

Therapeuten, coaches en medewerkers die onze waarden respecteren, in vraag stellen en doen evolueren en zich inzetten voor een gezonde groei van alle betrokkenen.

Onze waarden

Vanuit liefde dragen we de waarden **creativiteit, deskundigheid, verbinding, autonomie en verantwoordelijkheid** hoog in het vaandel. We zijn beschermend en blijven kritisch over onze waarden omdat ze belangrijk zijn voor een gezonde groei. Al deze principes of waarden worden

vanuit Agapebelgium gedefinieerd en vormen de basis van de richtlijnen die het professioneel handelen beschrijven waaraan alle medewerkers, trainers en studenten zich verbinden.

Deskundigheid heeft betrekking op het ontwerpen, het structureren, het handelen in en het delegeren van verschillende processen in Agapebelgium adhv evidence en experience based good practices. Deskundigheid is kennis en inzicht van een uitstekend niveau op een bepaald terrein verkregen door diepgaande studie en/of ruime ervaring. Deskundig handelen is een professioneel, deontologisch en ethisch handelen. Deskundig handelen is collegiaal omgaan met alle betrokkenen op de werkvloer van AgapeBelgium. Deskundig handelen geeft vorm aan meesterschap. Deskundig handelen wordt mogelijk gemaakt door het aanbieden van technieken die de organisatie en de samenwerkingsverbanden betrouwbaar maken. Wij begrijpen ook dat de vaardigheid om te kunnen reflecteren op eigen handelen, de basis vormt van inzicht. Dit inzicht staat ons toe onze houding, gedrag en handelingen bij te sturen. Wij houden ervan om onze kennis te blijven verdiepen en onze eigen methodes te verruimen.

Verbinding is op een betrokken manier aanwezig zijn, op een afgestemde manier in contact treden met onszelf, elkaar, onze organisatie en het universum waarin we groei en bewustwording centraal zetten. In deze verbinding oefenen we respect voor de eigenheid, de natuurlijkheid, de humor en de spontaniteit van onszelf, elkaar, AgapeBelgium en het universum.

Integriteit is een verbindende handeling. Het drukt zich uit in

- Eerlijkheid en oprechtheid
- Niet-omkoopbaar zijn
- Een intrinsieke betrouwbaarheid
- Het zeggen wat je doet en doen wat je zegt
- Het ontbreken van een verborgen agenda
- Het ontbreken van geveinsde emoties
- Het je niet laten beïnvloeden door oneigenlijke zaken.

In verbinding wenden we begrenzing aan om de integriteit van onszelf, de ander, AgapeBelgium en het universum te bewaren.

In het opnemen van verantwoordelijkheid die wij samen hebben en delen in AgapeBelgium, erkennen we dat we steeds verbonden zijn met onszelf, elkaar, AgapeBelgium en het universum. Verantwoordelijkheid opnemen in en voor AgapeBelgium betekent heel bewust te zijn van de keuzes die we maken, de handelingen die we treffen, de beslissingen die we nemen en de communicatie die wij hanteren.

Deze keuzes en handelingen drukken onze waarden uit en dienen de korte – en lange termijndoelstellingen van ons centrum. In het opnemen van deze verantwoordelijkheid kunnen we reflecteren op het effect dat we hebben op onszelf, de ander, AgapeBelgium en het universum en kunnen we versterkend handelen of indien nodig herstellen.

Creatief-zijn is een bewuste handeling waarin elke uitdrukking een eerlijke uitdrukking is die streeft naar acceptatie van zichzelf, de ander, AgapeBelgium, de maatschappij en het universum. In het ervaren, in het toelaten en het in beweging brengen van de dromen, de passies, de talenten en de vaardigheden van onszelf, elkaar, binnen AgapeBelgium en het universum aanvaarden we dat de scheppingskracht in alles en in ieder aanwezig is en een bron is voor zelfrealisatie, samenwerking, vernieuwing en groei. Elke creatieve expressie die tot uitdrukking komt in de organisatie is afgestemd op de waarden, de visie, de doelstellingen en de (samen)werking (in) van AgapeBelgium.

Autonomie is meer dan zelfstandig-zijn, maar het zal wel dit gezicht krijgen. Autonomie is een specifieke expressie van verbondenheid en dan wel in de eerste plaats met zichzelf. Een verbinding met deze belichaamde ervaring die een uitdrukking vormt van een belevenisvol aanwezig zijn. Het is een betrokkenheid tot de omgeving waar het zelf-besef, de zelfwaarde, de zelf-kennis, het zelf-gevoel, de zelf-reflectie en de zelf-liefde bewust ingezet wordt. Een autonoom persoon is vaak een authentiek persoon, daar hij een natuurlijke nieuwsgierigheid kan aanboren om de stuwingen van het onbewuste waar te nemen en tot expressie te brengen. De authentieke expressie van een autonoom persoon is een expressie van levensenergie, van passie, van liefde. Een autonoom persoon, die zichzelf als een authentiek persoon realiseert, groeit in autoriteitschap. Een persoon die de auteur is van op zijn minst zijn eigen leven. Vanuit deze benadering van autonomie is een autonoom medewerker in staat een deel te worden van de werkomgeving zonder zijn eigen zelfgewaarwordingen op te heffen. Hij/zij zal zich steeds kunnen richten en uitdrukken in de waarden van de organisatie waarin hij/zij zichzelf herkent. Zijn of haar betrokkenheid is opbouwend, helend, verbindend en uniek. In zijn of haar opgaan in de taak of de taken van de organisatie, vindt de autonoom medewerker een bron van oprecht en verbonden aanwezig zijn. Dienend leiderschap is een leiderschap van de autonoom persoon, waarin de autonomie het dienstbaar zijn aan zichzelf, de ander, de organisatie en het universum voedt.

Liefde maakt zich voor ons kenbaar als de grootste ervaren betrokkenheid. Ze wordt ervaren als een onweerstaanbaar verlangen. Een verlangen om deel te nemen en samen te zijn. Een verlangen om betrokken te zijn en te verdiepen. Onze liefde is voedend, inspirerend en prikkelt creativiteit, meesterschap en deskundigheid. Deze liefde is aards en goddelijk tegelijk. Liefde nodigt uit om op een respectvolle en verantwoordelijke manier om te gaan met ons lichaam, denken, voelen, intuïtie en handelen van onszelf, de ander, AgapeBelgium en het universum. Liefde nodigt uit om vanuit passie en met zorg in verbinding en interactie gaan met onszelf, de ander en AgapeBelgium om de verfijning en schoonheid van het universum in zijn geheel eigen te maken.

Eerbetoon aan de pioniers

Deze opleiding kunnen aanbieden is een eerbetoon aan alle Belgische pioniers in de lichaamsgerichte (psycho)therapie. Met dank en uit respect voor hun moed, doorzetting en liefde voor dit vak.

